

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPMAKTA
OLAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÇALGILARINI
KULLANMADAKİ YETERLİLİK DURUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

107163

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Nevhiz ERCAN**

**Hazırlayan
Gökhan ÖZTÜRK**

Ankara - 2001

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne

G¼khan ÖZT¼RK'e ait " İlk¼đretim Kurumlarında G¼rev Yapmakta olan M¼zik Öğretmenlerinin algılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları" adlı çalışma j¼rimiz tarafından M¼zik Öğretmenliği Anabilim Dalında Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

(İmza)

Başkan Prof. Neuhiz... ERCAN

Akademik Ünvani, Adı, Soyadı (Danışman)

(İmza)

Üye... Doç. Gül... FİMEN

Akademik Ünvani, Adı, Soyadı

(İmza)

Üye... Yrd. Doç. Dr. Mehmet SEREN

Akademik Ünvani, Adı, Soyadı

ÖZET

Her boyutuyla verilen müzik eğitimi elbette ki önemlidir.Öğrencilerde belli bir müzik kültürü oluşturmak, yaşamlarının gelecek dönemleri için gereklidir.Çalgı eğitimi ile desteklenen müzik eğitimi öğrenciyi derslere daha çok çeker, motive eder, bilgisini soyuttan somuta yönlendirmesini sağlar ve amacına uygun bir müzik dersinin gerçekleşmesine yardımcı olur.

Bundan dolayı bu araştırma, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını ne derece kullanabildiklerini saptamak amacıyla yapılmıştır.Bu amaçla önce Ankara, Bolu ve Tokat illerinde görevli toplam 40 müzik öğretmenine anket uygulanmış, elde edilen tüm bulgular ayrı ayrı tablolara dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

Ayrıca ilköğretim kurumları müzik dersi öğretim programı incelenmiş, öğretmenlerin bu konudaki görüşleri alınmış ve eklemek istedikleri diğer eksiklikler belirtilmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ortam, süre, program ve kaynak yetersizliğinden dolayı çalgılarını kullanamamaktadırlar.Bu nedenlerden dolayı müzik dersi amacına ulaşamamaktadır.Verimli bir müzik eğitimi ve branşındaki yeterliliğini ortaya koyabilen bir müzik öğretmeni için Milli Eğitim Bakanlığı gerekli olanakları sunamamakta ve müzik eğitimine yönelik olumlu çalışmalar yapamamaktadır.

SUMMARY

While teaching music, it is important to teach the subject to the target extend with all dimensions and all aspects. It is needed to make students familiar with general music culture for their future life. Music lessons backed by musical instrument training motivates the students and enable them to put their knowledge into practice and helps to perform a proper music lesson.

Therefore this study aims at determining the extend to which music teachers is able to use their instruments. To achieve this aim, a questionnaire was applied to 40 teachers working in Ankara, Bolu, Tokat, and all outcomes of the study were shown as tables and interpreted.

Besides primary school music curriculum, teachers' views and possible contributions.

According to the result of this research, primary school music teachers can not use their instruments, as a result of some shortcomings concerning time, curriculum and instruments and related materials. Thus the music lesson cannot fulfil its aim. The Ministry of National Education cannot offer needed opportunities and do positive activities necessary for a proficient musical education and a capable music teacher.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerekleşmesinde anlayış, yardım ve desteğini esirgemededen sunan saygı değer hocam sayın **Prof. Dr. Nevhiz ERCAN**'a en iten saygı ve teőekkürlerimi bor bilirim.

Ayrıca müzik eğitimi alanında vazgeçilmez kaynakların sahibi sayın Prof. Dr. Ali UÇAN'a ve ankete içtenlikle cevap vermeye çalıőarak bana yardımcı olan değerli müzik öğretmenlerine teőekkürlerimi sunarım.

Gökhan ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa no
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	ii
ÖZET.....	iii
SUMMARY.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Eğitim	1
Müzik Eğitimi.....	4
Çalgı Eğitimi.....	12
Türkiye’de ki Müzik Eğitimi Kurumları.....	15
Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Verilmekte Olan Çalgı Eğitimi.....	18
İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı.....	21
İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programında Çalgı Eğitiminin Yeri.....	23
Müzik Öğretmeninin Çalgı Eğitimindeki Rolü.....	26
Problem Cümlesi.....	29
Alt Problemler.....	29
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	30
Sayılıtlar.....	32
Sınırlılıklar.....	32

	Sayfa
	no
BÖLÜM II.....	34
YÖNTEM.....	34
Araştırmanın Modeli.....	34
Evren ve Örneklem.....	34
Veri Toplama Araçları.....	34
Anketin Geliştirilmesi ve Uygulanması.....	35
Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi.....	35
 BÖLÜM III.....	 37
BULGULAR VE YORUMU.....	37
2.1. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Bulunan Kişisel Bilgiler Bölümüne Yönelik Bulgular ve Yorumları.....	38
2.2. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Hangi Amaçla Kullandıklarını Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	41
2.3. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Çalmak İçin Gerekli Olan Teknik Önbilgi ve Becerilerini Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumlar.....	44
2.4. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Eğitiminde Karşılaştıkları Problemleri Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumu.....	49
2.5. Elde Edilen Tüm Verilerin Değerlendirilmesi ve Çeşitli Yönleriyle Yorumu.....	55

	Sayfa no
BÖLÜM IV.....	57
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	57
Sonuçlar.....	57
Öneriler.....	58
KAYNAKÇA.....	61
EKLER.....	64
Ek1: Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Anket Formu	
Ek2: Resmi İzin Yazıları	

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No
<u>Tablo1:</u> İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversiteleri belirlemeye yönelik bulgular.....	38
<u>Tablo2:</u> Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları yüksek lisans programını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
<u>Tablo3:</u> Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları piyano eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
<u>Tablo4:</u> Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları ana çalgı eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
<u>Tablo5:</u> Müzik öğretmenlerinin öğrenim gördükleri diğer sınıf çalgılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	40
<u>Tablo6:</u> Müzik öğretmenlerinin hizmet sürelerini belirlemeye yönelik bulgular.....	40
<u>Tablo7:</u> İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin “Mezun olduğum okulda almış olduğum ana çalgı eğitimi doğrultusunda, çalgımı sınıf çalgısı olarak kullanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.....	41
<u>Tablo8:</u> Müzik öğretmenlerinin “Çalgımdan şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.....	42
<u>Tablo9:</u> Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.....	43

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo1: İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversiteleri belirlemeye yönelik bulgular.....	38
Tablo2: Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları yüksek lisans programını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
Tablo3: Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları piyano eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
Tablo4: Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları ana çalgı eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	39
Tablo5: Müzik öğretmenlerinin öğrenim gördükleri diğer sınıf çalgılarını belirlemeye yönelik bulgular.....	40
Tablo6: Müzik öğretmenlerinin hizmet sürelerini belirlemeye yönelik bulgular.....	40
Tablo7: İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin “Mezun olduğum okulda almış olduğum ana çalgı eğitimi doğrultusunda, çalgımı sınıf çalgısı olarak kullanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.....	41
Tablo8: Müzik öğretmenlerinin “Çalgımdan şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.....	42
Tablo9: Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.....	43

Sayfa
No

- Tablo10:**Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı dinleti çalgısı olarak kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.....43
- Tablo11:**Müzik öğretmenlerinin “Çalgı çalmak için gerekli olan teknik bilgi ve becerilere sahibim” görüşüne katılma dereceleri.....44
- Tablo12:**Müzik öğretmenlerinin “Çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve becerilerim yeterlidir” görüşüne katılma dereceleri.....45
- Tablo13:**Müzik öğretmenlerinin “Çalgımda, eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını yorumlamak için gerekli olan ön bilgi ve beceri açısından yeterliyim” görüşüne katılma dereceleri.....46
- Tablo14:**Müzik öğretmenlerinin “Çalgımda, eğitsel amaçlı yaratılar oluşturmak (kompozisyon ve besteleme çalışmaları) için gerekli olan ön bilgi ve beceriye sahibim” görüşüne katılma dereceleri.....47
- Tablo15:**İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarına ilişkin genel beklentileri hakkında belirttikleri görüşler, sorunlar ve dereceleri.....48
- Tablo16:**İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan Müzik öğretmenlerinin “Mezun olduğum okulda aldığım eşlik eğitiminin yetersizliği derslerde eşlik yapamama problemi yaratmaktadır” görüşüne katılma dereceleri.....49
- Tablo17:**Müzik öğretmenlerinin “Mezun olduğum okulda almış olduğum besteleme / düzenleme teknikleri ağırlıklı eğitim yetersiz olduğundan bu çalışmaları çalgıma yansıtamamaktayım” görüşüne katılma dereceleri.....50
- Tablo18:**Müzik öğretmenlerinin “İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı’nda çalgı eğitimine verilen yer yeterli ve açık değildir” görüşüne katılma dereceleri.....51

**Sayfa
No**

<u>Tablo19:</u> Müzik öğretmenlerinin “Okulumda amacına uygun çalgı eksikliği problemi vardır ” görüşüne katılma dereceleri.....	52
<u>Tablo20:</u> Müzik öğretmenlerinin “Okulumda müzik dersi için gerekli olan müzik dersliği bulunmamaktadır” görüşüne katılma dereceleri.....	52
<u>Tablo21:</u> Müzik öğretmenlerinin “Haftalık müzik dersi süresi almış olduğum çalgı eğitimini uygulamak için yeterli değildir ” görüşüne katılma dereceleri.....	53
<u>Tablo22:</u> Ankete katılan müzik öğretmenlerinin II. bölüm ile ilgili eklemek istedikleri görüş, eleştiri, öneri ve sorunlar ile dereceleri ve yorumları.....	54

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problemin daha iyi belirlenip açıklanması amacıyla genelden özele doğru Eğitim, Müzik Eğitimi ve Çalgı Eğitimi açıklanmış, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları eğitim kurumları ve Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde verilmekte olan çalgı eğitimi ele alınmıştır. Ardından ilköğretim kurumlarında yer alan müzik dersi programına, çalgı eğitiminin bu programdaki yeri ile ilgili açıklamalara yer verilmiş ve müzik öğretmenin çalgı eğitimindeki rolü vurgulanmıştır. Daha sonra araştırmanın amacı, denencesi, problem durumu, problem cümlesi ve alt problemleri belirtilmiş, sayıtları oluşturulmuş ve sınırlılıkları belirlenmiştir.

Eğitim

İnsan doğumundan itibaren düzenli ve düzensiz bir eğitim süreci içinde kendini sürekli geliştirir. Bu gelişim çağdaş insanın temelini oluşturur. İnsanın sosyalleşmesi, topluma uyum sağlayabilmesi ve toplumun yararlı bir üyesi haline gelebilmesi eğitime bağlıdır.

Çeşitli tanımlar arasındaki temel ortak noktaları içeren ve eğitimciler arasında hızla benimsenip yaygınlaştığı görülen tanıma göre, “eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1986:12).

Ozankaya'ya (1979:269) göre eğitim, yürürlükteki değerlerin, bilgilerin ve hünelerinin yetişen kuşaklara iletilmesi, kazandırılması olarak tanımlanmış, birey olarak yüksek bir yaşama düzeyi elde etmenin, toplum olarak gelişme ve ilerlemenin, ileri ülkeler arasında yer almanın temelini eğitimin oluşturduğu ifade edilmiştir.

Eğitimin başka bir tanımı ise, “İnsan davranışlarında bilgi, beceri, anlayış, ilgi, tavır, karakter ve önemli sayılan kişilik nitelikleri yönünden belli değişimler sağlamak amacıyla yürütülen düzenli bir etkileşimdir” şeklinde açıklanmıştır (Aktaran: Güler, 1997:18).

Eğitim, günümüzde çok sık kullanılan bir kavramdır. Eğitim, insanın kültür (müzik, dil, tarih, edebiyat) konuları ve kültür değerleri ile uyumlu olarak dinamik bir süreç içerisinde kendini şekillendirmesidir. Bu açıdan “hayatın kendisi bir eğitimidir” denilebilir. Eğitim, hayata anlam vermeyi ve onu yorumlamayı öğrenmektir.

Geniş anlamıyla eğitim, toplumsallaşma, yani toplumun bilgi, değer ve inanç gibi kavramlarının öğrenilmesi demektir. Bu açıdan eğitim, insanı ahlaki bir varlık yapmayı hedefler (Görgünay, 1994:1).

İnsanları bilinçli olarak eğitebilmek için, niçin ve ne öğretileceğini iyi bilmek gerekir. Bu ise insanın niçin yaşadığını, yaşamın anlamının ne olduğunu ve ne çeşit bir yaşam olması gerektiğini bilmeyi ilgilendirir. Bu nedenle dünyanın doğası, iyi yaşamın anlamı, insan doğası ve insanın bu yaşamdaki yerinin araştırılması, eğitimin insan yaşamındaki önemini ve gerekliliğini vurgular (Kalender, 1988:1).

Çağdaş eğitim, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hareket yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmelerini

amaçlar. Bu anlamda eğitim, bilim eğitimi, sanat eğitimi ve teknik eğitiminin bir bileşkesi olarak da görülebilmektedir (Uçan,1990: 115).

Eğitimin tanımlarında belirtilen davranış değişikliği, bireyin önceden sahip olmadığı yeni davranışlar kazanması, önceden sahip olduğu davranışlardan istenmeyen nitelikte olanları terk etmesi, istenilen yönde olup da kusurlu olan davranışları düzeltmesi ya da bunlardan eksik olanları tamamlaması, kazanmış olduğu davranışları istenilen yeterlik yada yetkinlik düzeyine çıkarması biçiminde olabilir.

Eğitim bütün toplumlarda saygın bir yere sahiptir. Eğitim aracılığı ile yaşayan değerlerini koruma, idealleri doğrulama, değerleri aktarma fırsatı vardır. Bu fırsat her toplumun kendi insanlarını hayata hazırlamasını sağlar. Kişiliğin bilinçlendirilmesini sağlayan eğitim, aynı zamanda insanların yönlendirilmesini de hedefler (Güler, 1997:1)

İnsanın sosyalleşmesi, birikiminin artırılması ve çeşitli eğitsel ve mesleki hedeflere yöneltmesi eğitim sayesinde gerçekleşir. Bu amaçlarla beklenen, insanda yeni davranışlar yaratabilmek olduğu kadar mevcut olanları da geliştirmektir.

Bireyleri ve toplumları hazırlama, biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, yenileştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında “eğitim” gelir. Özellikle sağlıklı ve çağdaş eğitim, bireyleri bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar.

Yukarıda belirtilen amaçlara yönelik yapılan bir eğitimin vazgeçilmez boyutları, beden ve sağlık eğitimi temel olmak üzere, bilim eğitimi, teknik eğitim ve sanat eğitimidir. İyi bir eğitimde bu boyutlar

birbirlerini tamamlar, bütünlük, zenginleştirir. Eğitimin her boyutuyla en üst düzeyde gerçekleşmesi, çağdaş ve doyurucu bir yaşam için gereklidir.

Müzik Eğitimi

Çağdaş eğitimin üç ögesinden birini oluşturan sanat eğitimi temelinde, sanat etkinliği ve etkileşimleri yolu ile bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı duruma getirmeye yöneliktir.

Sanat eğitimi de çağdaş sanat eğitimi çerçevesinde, kendi içinde şu üç daldan oluşur;

1. Fonetik Sanatlar Eğitimi
2. Plastik Sanatlar Eğitimi
3. Dramatik Sanatlar Eğitimi

Müzik eğitimi, fonetik sanatlar eğitiminin ana dallarından ya da boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir.

İnsanlar gelişmeye elverişli yeteneklerle doğarlar. Kalıtımla doğrudan ilgili olan bu yetenekler çevre ve eğitim yoluyla biçimlenir, gelişir. Müzik eğitimi, insanların duygu yönünün gelişmesinde önemli rol oynayan etmenlerden biridir.

Ünal'a (1990:240) göre müzik eğitimi, bireylerin ve toplumların sağlıklı, saygın, becerikli, dürüst, çalışkan, üretken ve çağdaş olabilmeleri için bir düşünce ve davranış eğitimidir.

Müzik eğitimi ve özellikle müzik etkinlikleri bireyin çevresi ile olan etkileşimini kolaylaştırır, sosyal ve eğitsel amaçlı bu ilişkilerin daha sağlıklı ve düzenli olmasını sağlar. Ayrıca algılama ve beğeni düzeyi gelişir. Müzik eğitimi olayları çok yönlü bir bakış açısıyla değerlendirmeyi sağlar.

Müzik eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak, belli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere ulaşılır (Uçan, 1994:12).

Müzik eğitimi yoluyla, bireyin davranışında olan değişimler toplumu, toplumdaki değişimler bireyi etkiler; birey ile toplumsal ve kültürel çevresi, aynı zamanda sanatsal ve özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha etkili olması amaçlanır.

“Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi “bireye, kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma” ya da “bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak değiştirme” sürecidir. Buna, kısaca “müziksel davranış kazandırma süreci” ya da “müziksel davranış değiştirme süreci” denebilir” (Uçan, 1993:115).

Müzik eğitimi temelde, belli müziksel etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamayı, sanatsal yaratma güdüsünü doyurmayı, beğenisini (zevkini) geliştirmeyi, müziksel yaşamını daha sağlıklı, daha etkili ve verimli kılmayı, böylece bireysel ve toplumsal düzeyde özel ve genel yaşamın daha mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaçlar.

Bireyin giderek toplumun içinde yaşadığı kültürel gerçekliği algılama, kavrama, betimleme, açıklama, yorumlama, değerlendirme,

denetleme, değiştirme ve geliştirmede duyarlı, uyarlı ve yararlı olmasına katkı sağlar. Ayrıca, bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevrenin yapıcı, yaratıcı, üretici, paylaşıcı ve tüketici bir ögesi olarak biçimlenmesinde ve bilinçle davranmasında rol oynar.

Müzik eğitimi temelde müziğin insan yaşamındaki işlevlerinden (fonksiyonlarından) kaynaklanır. Bu işlevler çok yönlü, çok boyutlu, kapsamlı ve karmaşıktır. Bunlar (1) bireysel (2) toplumsal (3) kültürel (4) ekonomik (5) eğitimsel olmak üzere beş ana kümede toplanabilir. Kısaca açıklanacak olursa;

- “Müziğin bireysel işlevleri; bireyin dengeli ve doyumlu, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapıları üzerinde olumlu izler bırakan müziksel uyarılma ve tepkide bulunma biçimlerini kapsar.
- Müziğin toplumsal işlevleri; bireyler, birey ile toplum, toplumsal kesimler toplumlar arasında tanışma, anlaşma, kaynaşma, paylaşma, yaklaşma, işbirliği, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar.
- Müziğin kültürel işlevleri; kültürü artırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa aktarıcı, kültürler arası ilişkileri zenginleştirici müziksel birikim ve etkinlikleri kapsar.
- Müziğin ekonomik işlevleri; sanatsal öz korunmakla birlikte müzik alanında giderek belirginleşen sunu-istem, üretim-dağıtım-tüketim ilişkilerinin ağır bastığı çalışma ve düzenlemeleri kapsar.
- Müziğin eğitimsel işlevleri; bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerin düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı olmasını sağlamaya yönelik müziksel öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar” (Uçan, 1997:13).

Müzik, biri eğitim aracı, öteki ise eğitim alanı niteliğinde olmak üzere iki önemli eğitimsel işleve sahiptir.

Eğitim alanında önem kazanan müzikli eğitim, müzikle eğitim, müzik yoluyla eğitim kavram ve uygulamaları, temelde müziğin etkili ve verimli bir eğitim aracı olmasından kaynaklanır. Müziğin, eğitimin değişik alan ve düzeylerinde öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran ya da sağlamlaştıran bir araç olduğu öteden beri bilinmektedir.

Müzik için eğitim, müzikte eğitim kavram ve uygulamaları ise, temelde müziğin önemli bir eğitim alanı olmasından kaynaklanır. Müziğin insan yaşamındaki öteki işlevlerinin düzenli, etkili ve verimli olarak işleyebilmesi için, insanların müzik yoluyla yetiştirilmeleri yeterli olmamış; bunun yanında bazı insanlığın müzik afaınının belirli dallarında yetiştirilmeleri de zorunlu olmuştur. Böylece, başlıca müziksel yetenekler ya da beceriler, zamanla birbirlerinden ayrılarak, günümüze doğru ayrı birer müziksel uzmanlık dalı durumuna gelmiştir (Uçan,1997:14).

Eğitim alanı olarak müzik, günümüzdeki eğitim anlayışına göre, insanın hem zihni, hem duygusal hem de kas yönünden bir bütün olarak gelişimini sağlayıcı bir özelliğe sahiptir.

“Müzik eğitimi, aslında bir bütün olmakla birlikte, çeşitli kollara ve her bir kol kendi içinde dallara ayrılır. Çünkü müzik eğitimi, ağırlıklı olarak kapsanan temel davranış ve içerik, kullanılan araç-gereç, izlenen yöntem ve teknik, gerçekleştirilen ortam ve düzey, öngörülen aşama ve süre bakımından, kendi içinde çeşitlilik gösterir ve her bir çeşide bağlı olarak değişik biçimlerde adlandırılır. Ancak, kolu ve süresi ne olursa olsun müzik eğitimi temelde, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir. Ve bu ana

amaçtan daha çok hangisine yönelik ise ona göre bir nitelik kazanır” (Uçan,1997:30).

Müzik eğitiminin üç ana türünden biri olan genel müzik eğitimi, iş, meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir insanca yaşamın gerekli kıldığı asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan asgari-ortak genel kültürün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir.

Okulöncesi eğitim ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitiminde, bireye ortak-temel müzik kültürü kazandırılırken, çeşitli müziksel araç ve gereçlerle yüzyüze gelme, çalışma ve kendini müziğin belli başlı davranış boyutlarında deneme fırsatı ve olanağı da verilir. Ortaokul ve lise evrelerinde devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlar arasında belirli bir denge kurulmasına özen gösterilen genel müzik eğitimi, ortaöğretim ve yüksek öğretim evrelerinde bireyin ortak-genel müzik kültürünü çeşitlendirip zenginleştirerek geliştirirken, giderek daha çok bilişsel ve duyuşsal ağırlıklı bir niteliğe bürünür (Uçan, 1997:31).

Özengen müzik eğitimi ise, müziğe ya da müziğin belli bir dalında amatörce ilgili ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.

Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine, ilgi, istek ve yatkınlık ile etkin bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup, seçmelidir (Uçan, 1997:31).

Müzik eğitiminin üç ana türünden bir diğeri olan mesleki müzik eğitimi ise, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997:32).

Müzik eğitiminin bu üç boyutu birbirini tamamlayıcı özelliktedir. Genellikle genel müzik eğitimi özengen müzik eğitime, özengen müzik eğitimi de mesleki müzik eğitime hazırlayıcı niteliktedir. Diğer yandan mesleki müzik eğitimi özengen müzik eğitime, özengen müzik eğitimi genel müzik eğitime dayalıdır. Müzik eğitimi genelden özele gittikçe daralır, yoğunlaşır ve derinleşir.

Uçan'a (1993:116) göre, hangi boyutta, hangi biçimde gerçekleşirse gerçekleşsin her alanda olduğu gibi, müzik alanında da önerilen eğitim sistemleri, bireyin sanat eğilimlerine en doğru, sağlıklı ve çağdaş bir yöntemle biçim vermeyi amaçlar. Böylece, belirli bir alanın eğitimi, genel eğitim ilkeleriyle bütünleşen, sonuç olarak da bireyi toplumun başarılı ve mutlu unsuru olarak hazırlayan özel bir yönetime kavuşturma amacı taşır (Aktaran: Bilgin, 1998:5).

Anayasa'da ve Milli Eğitim Temel Kanunu'nda esasları çizilen eğitim alanı içerisinde, M.E.B. müzik eğitiminin amaçlarını şöyle açıklamıştır;

“Öğrencide müzik sevgisini ve yeteneğini geliştirmek, onları sanat anlayışına ulaştırmak, her öğrenciyi ilgi ve yeteneğine göre şarkı söylemeye, bir müzik aleti çalmaya, müzik eserlerini dinlemeye ve müzik yapmaya isteklendirmek ve de onlarda müzik duygu ve düşüncesini kazandırıp

geliştirmek, öğrencinin müzik bilgisi ve becerilerini elde etmesine yardımcı olmak. Müzik çalışmaları yoluyla öğrencilerin Atatürk inkılaplarına ve Türk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan yurttaşlar olarak yetişmelerine ve milli birliğin gelişmesine yardım etmek. Evrensel müzik çalışmaları yanında Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve Modern Çağdaş Türk müziğinin tanıtılmasını, sevdirmesini ve geliştirilmesini sağlamak ve müzik aracılığı ile milletler arasında yakınlık ve dostluk duygularını pekiştirmek okul müzik eğitiminin (genel müzik eğitiminin) esas ve temel ilkeleridir” (Sezginer, 1990:220).

Müzik eğitiminin, insanın toplumsallaşmasında ve iyi niteliklere sahip bir birey olarak yetişmesinde önemli katkılar sağlayan bir eğitim alanı ve eğitim aracı olduğu tartışılmaz.

Müzik eğitimi bireye kültürel ve sosyal boyutları yanında müzikte hedeflenen davranış değişikliklerini kazandırmada da büyük önem taşır. Toplumun müzik kültürü bakımından geliştirilip biçimlendirilmeleri ve çağdaş düzeyde ulusal müzik zevkinin yaygınlaştırılması okul müzik eğitiminin (genel müzik eğitiminin) temel amacıdır.

Müzik eğitiminin genel kapsamı, davranışsal ve içeriksel olmak üzere iki açıdan ele alınabilir.

Müzik eğitimi, davranışsal olarak ele alındığında temelde şu etkinlikleri kapsar;

- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi

- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müzik dinleme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel açıdan ele alındığında ise müzik eğitimi şunları kapsar;

- Müziksel işitme (kulak) eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müziksel devinim ve tartım (ritm) eğitimi
- Müzik bilgisi eğitimi
- Yaratıcılık eğitimi
- Beğeni eğitimi
- Müziksel kişilik eğitimi
- Müziksel etkinlikler eğitimi
- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi (Uçan, 1994:14-15).

Müzik eğitiminin sosyal ve kültürel boyutları yanında müzikte hedeflenen davranış değişikliklerini bireye kazandırmada büyük önem taşımasından dolayıdır ki “müzik eğitimi genellikle okullarda, okul niteliği taşıyan yerlerde veya onlara benzeyen çevrelerde-ortamlarda, bu işin ehli, bu iş için yetiştirilmiş kimselerce yani müzik eğitimcilerince yapılır ya da yapılmayı gerektirir” (Uçan, 1993:116). Müzik derslerinde tüm bu

etkinliklerin hedefine ulaşmasında kuşkusuz müzik öğretmenin çok önemli rolü ve görevleri vardır.

Okul öncesi eğitim kurumlarından yüksek öğretim sonuna kadar, her kademedeki okulda eğitim-öğretim amacına yönelik bir süreci kapsayan ve toplumların müzik kültürü bakımından geliştirilip biçimlendirilmeleri, çağdaş düzeyde ulusal müzik zevkinin yaygınlaştırılması amacıyla gerçekleştirilen müzik ders ve etkinliklerinde, diğer adıyla okul müzik eğitiminde çalgı eğitimi ve öğretmenin elinde malzeme olan çalgısı her yönüyle önem taşımaktadır. Müzik derslerinin davranışsal ve içeriksel olarak amacına ulaşması, müzik öğretmenlerinin branşlarında yeterli olmalarına ve etkili bir çalgı eğitimi alabilmelerine bağlıdır.

Her alanda olduğu gibi müzik eğitimi alanında da çağdaş düzeye ulaşabilmenin temel koşulu, yeni teknik ve yöntemleri algılayıp benimseyebilmek ve uygulayabilmektir. Olaya bu açıdan bakıldığında müzik eğitiminin ve eğitimcisinin önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin üç ana türünden biri olan genel müzik eğitiminde çalgı eğitimi; “öğrencilerin mevcut durumdaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturmada etkili ve vazgeçilmez bir süreçtir” (Özen, 1999:106).

Çalgı eğitiminin diğer bir amacı ise; öğrencinin bir veya birkaç çalgıyı belli bir düzeyde çalabilmesini sağlamak, çalgı çalma becerisi yanında müzik sevgisini geliştirmek ve müzik bilgisini arttırmaktır.

Öğrenciler yerel, ulusal, evrensel müzikleri tanıma fırsatını çalgı eğitimi yoluyla elde ederler. Bu müzikleri dinlemeye daha istekli hale gelebilmeleri ve müziksel bilgilerini, becerilerini ve müziksel zevklerini, yeteneklerini ve beğenilerini geliştirebilmeleri çalgı eğitimi sayesinde gerçekleşebilir.

Ses eğitimi gibi çalgı eğitiminde müzik eğitiminin önemli bir boyutudur. Çalgı eğitimi sayesinde öğrencilerin müzik bilgileri arttırılmakta ve çalgı çalma yoluyla müzik yapmaları amaçlanmaktadır. Amacına uygun verilen çalgı eğitimi sayesinde öğrencilerin estetik anlayışının gelişimi ve müzikle içten bir bağ kurması sağlanabilir. Ayrıca çalgı eğitimi, öğrencinin mesleki ve özengen (amatör) müziğe yönelmesinde ve giderek müziği meslek edinmesinde bir yol olarak görülebilir (Özen, 1995:32).

Çalgı eğitimi alan öğrencilerin birlikte şarkı söyleme ve müzik yapma alışkanlığı sonucu birlik ve toplum kavramları gelişir. Daha bağımsız, kendine güvenen kişilikli bireyler olma yolunda adım atarlar. Birbirleriyle dayanışma ve yardımlaşmaya özen gösterirler. Birlikte toplu olarak yaşanan müzik deneyimlerinin getirdiği coşku ve mutluluk, diğer konularda da başarılı olmalarını sağlar.

Genel müzik eğitiminin uygulandığı kurumlarda verilen çalgı eğitimi, gelişim dönemindeki çocukların sesleriyle ilgili problemlerin çözümünde en etkili eğitim alanı, çalgı ise en etkili eğitim aracıdır. Kendini ifade edebilme, toplu çalışmalarda ortama ve düzene uyum sağlayabilme, birlikte müzik yapabilme ve en önemlisi çocuğun müziği anlayıp sevebilmesi için çalgı ve çalgı eğitimi en önemli unsurdur.

Özen'e (1994:45) göre çalgı eğitimi, müzik derslerinin yapıldığı sınıftaki öğrencilerin fiziksel ve ruhsal gelişimine uygun, sistemli ve düzenli bir programla verilmelidir. Çalgı öğretiminde kullanılmak üzere seçilen

repertuarın çevre şartlarına uygun olması ve çeşitlilik göstermesi, öğrencilerin müziksel bilgi ve becerilerinin yanısıra müziksel beğenilerinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Aynı zamanda değişik müzik türlerinden uygun ve nitelikli örneklere yer veren bir yaklaşım geliştirerek, bilinen öğrenme ilkesi çerçevesinde yerelden evrensel uzanan müziklerle repertuar oluşturulmalıdır. Bu ilke doğrultusunda öğrenciye kendi çalgısı ile birlikte çevrede yaygın olan bir çalgının tanıtımına da olanaklar ölçüsünde yer verilmelidir (Aktaran: Özen, 1999:106).

Çalgı öğretimi için belli bir metod izlenmeli, ancak zaman zaman diğer kaynaklardan da yararlanılarak izlenen yöntemde çeşitlilik ve süreklilik sağlanmalıdır. Bunun içinde öğretmenin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde oluşturulabilecek dağarcığına ilişkin ön çalışma, araştırma ve hazırlık yapmasının önemli ve gerekli olduğu bilinmektedir. Okullardaki müzik derslerinde öğretilecek şarkıların aynı zamanda çalgı öğretiminde de kullanılacak nitelikte seçilmesi, çalgı eğitiminin daha etkin hale getirilmesini sağlayacak bir yol olarak görülmelidir. Çalgı çalışmaları; doğaçlama yapma, şarkılara eşlik yapma ve grup çalışmaları yapma amacıyla müzik dersi programında önemli bir yer tutmalıdır (Özen, 1999:107).

Öztürk'e (1974:260) göre ilköğretim ve orta öğretim düzeyindeki okullarda "müzik öğretmeni, öğretim planının uygulayıcısı olarak öğrencilerine müzik derslerinde çalgı eğitimi yapabilmesini sağlayacak gerekli öğrenme ortamını hazırlamakla yükümlüdür. İyi bir öğrenme ortamı hazırlamak isteyen öğretmen her şeyden önce öğrencileriyle uyumlu ve dengeli bir ilişki kurabilmeli, sevecen, hoşgörülü ve sabırlı olmalıdır".

Akbulut'a (1973:14) göre ise müzik öğretmeni bunlara ek olarak, öğreteceği konularda tam bilgi sahibi olmalı, bir yada birkaç çalgıyı yeterince iyi çalabilmeli, yani alanında yeterli olmalıdır. Bu bağlamda

müzik öğretmenleri öncelikle derste öğreteceği çalgı ya da çalgıları iyi düzeyde çalmalıdır. Öğretmen kendisini öğrencilerine kabul ettirmede ve müziği sevdirmede bir çalgı çalarak daha çabuk başarıya ulaşmaktadır (Aktaran: Özen, 1999:106).

Müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişiklikleri oluşturma sürecinde müzik öğretmenin en önemli yardımcısı, ses müziğini destekleyecek, onu zenginleştirecek, öğrencide çokseslilik zevkini kazandırmaya ve pekiştirmeye yardımcı olacak ve seslerin tanınmasını çabuklaştıracak olan çalgı ve çalgı eğitimi, okul müzik eğitiminin ayrılmaz unsurudur. Bu nedenle müzik öğretmenin çalgısındaki yeterliliği, müzik derslerinin ve çalgı eğitiminin verimliliği ile doğru orantılıdır.

Türkiye'deki Müzik Eğitimi Kurumları

“Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1997:32).

“Müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik/yorumculuk eğitimi), müzik bilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojisi eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını (kollarını) oluşturur” (Uçan, 1997:32).

Bu dallarda eğitim veren kurumlar amaçlarına göre beş sınıfa ayrılabilir:

1- İlki 1988-1989 öğretim yılında İstanbul'da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, müzik alanında yüksek öğrenim kurumlarına eleman yetiştirme, özellikle Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri için yetişmiş eleman kaynağı olma açısından önem taşımaktadır.

2- Askeri müzik kurumları, bandolara çalıcı ve yönetici yetiştirmek amaçlıdır ve köklü bir geçmişe sahiptir. Türkiye'de imparatorluk dönemindeki "Mehterhaneler"e hatta ondan önceki "Tabılhaneler"e kadar uzanan bir geçmişi olan askeri müzik eğitimi, Cumhuriyet döneminde özellikle bandoculuk eğitimi çerçevesinde önemli gelişmeler göstermiştir. Bandolara çalıcı astsubay yetiştirme amacıyla 1939 yılında Askeri Mızıka Okulu, bando yöneticisi yetiştirmek amacıyla da 1949 yılında Askeri Mızıka Meslek Okulu kurulmuştur. Bunlardan ikincisinin 1961'de kapanmasıyla bando yöneticisi subay yetiştirme görevini, 1963 yılından itibaren Ankara Devlet Konservatuarı'nda açılan bando yöneticiliği bölümü yüklenmiştir (Uçan, 1994:36).

3- Devlet Konservatuvarları'nın müzik bölümleri üniversite rektörlüklerine ya da güzel sanatlar fakülteleri'ne bağlı bestecilik ve seslendiricilik eğitimi yapan kurumlardır. Kökeni 1923'te İstanbul'da yeniden açılan Darüelhan'a dayanan bu kurumların sayısı ise günümüzde 10'a ulaşmıştır.(Eskioğlu, 1999:22)

4- Müzik bilimcilik (müzik araştırmacılığı) eğitimi veren kurumlar kaynağını yaklaşık 100 yıllık bir geçmişten almaktadır. Üniversite düzeyinde müzik araştırmacılığı eğitimine, daha önceden atılan bazı önemli adımlardan sonra 1975 yılında Ege Üniversitesi'nde açılan Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'nde başlanmıştır. Bu kurumda, lisans düzeyinde açılan müzik araştırmacılığı eğitimi, sonraki yıllarda yüksek lisans ve giderek doktora düzeyinde açılan programlarla yeni boyutlar kazanmıştır. Böylece Türkiye'de "müzik bilimcilik eğitimi" tüm yüksek

öğretim aşamalarını kapsayan sağlam ve tutarlı bir akademik yapıya ve işlerliğe kavuşmuştur (Uçan, 1994:36).

5-Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dalları ise, müzik öğretmeni yetiştirme amaçlı kurumlardır.

Türkiye’de “amaçlı” ve “düzenli” müzik eğitiminin imparatorluk döneminin ilk evrelerine kadar uzanan bir geçmişi olmasına karşın, müzik öğretmeni yetiştirme işine ilk kez Cumhuriyet döneminin hemen başlarında 1924 yılında Ankara’da kurulan Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu)’nda başlanmıştır. Bu okulun fiziki yapı, kullanım ve işleyiş olarak zamanla daha çok ve giderek yalnızca sanatçı yetiştiren bir kuruma dönüştürülmesi üzerine, müzik öğretmeni yetiştirme işi 1937-1938 eğitim yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’nde açılan müzik şubesinde sürdürülmeye başlanmıştır. Ayrıca 1942-1947 yılları arasında etkinlik gösteren Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü Güzel Sanatlar Kolu’nda da müzik öğretmeni yetiştirme denemesinde bulunulmuştur (Süer, 1990:180).

1978-1979 öğretim yılında yapılan düzenlemeler sonunda 1980’de Gazi Yüksek Öğretmen Okulu “müzik bölümü”ne dönüştürülmüş, bu kurum aynı amaçlı yeni bölümlerin oluşmasına kaynaklık etmiştir.

Araştırmamıza konu olan ilköğretim kurumlarında çalışan müzik öğretmenleri bu kurumlardan beşincisinde yetişmekte ya da ender olarak iki, üç ve dördüncü maddelerde açıklanan kurumlardan mezun olup pedagojik formasyon eğitimi alan bireylerden oluşmaktadır.

Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Verilmekte Olan Çalgı Eğitimi

Müzik öğretmeni örgün genel müzik eğitiminin en temel ve en etkin öğelerinden biridir. Genel müzik eğitiminin amaçları doğrultusunda öğrenciye belirli müziksel davranışlar kazandırmak veya öğrencide belirli müziksel davranış değişiklikleri oluşturmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük çerçevesinde görevlerin üstesinden gelebilmek için, belirli ortamlarda belirli etkileşimlerle kazanılan belirli niteliklere sahip olmak zorundadır.

Bu zorunluluk, müzik eğitimcilerinin mesleki müzik eğitimi yoluyla yetiştirilmelerini gerektirir. Çünkü, müzik eğitimciliği nitelikleri herhangi bir yerde, rasgele ortamlarda, gelişmiş güzel etkileşimlerle değil, belli yerlerde, belli ortamlarda, “düzenli-planlı-yöntemli” etkileşimlerle kazandırılabilir. Bu da kuşkusuz, belli kurumlarda, belli nitelikleri olan elemanlarca yürütülen belli programlarla gerçekleştirilebilir (Bilgin, 1998:8).

“Öğrenci ile dolaylı ya da dolaysız fakat sürekli bir etkileşim durumunda olan müzik öğretmeni, öğrencide müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişikliği oluşturmakla sorumludur”. Müzik eğitiminin ana öğeleri (müzik öğrencisi, müzik öğretmeni, müzik çevresi, müzik içeriği) içinde yer alan müzik öğretmeni, öğrenciden sonra gelen öğelerin en önemlisidir (Aktaran: Bilgin, 1998:11).

Yalın ve öznlü anlamıyla müzik öğretmeni, müzik dalında öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlilik kazanarak öğretmenlik mesleğini elde etmiş kimse demektir (Uçan, 1997:177).

Türkiye’de müzik eğitimcisi 1982-83 yıllarından bu yana üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri’nde ve bunların

isansüstü eğitim aşamalarında yetiştirilmektedir. Bunun yanısıra pedagojik ormasyon eğitimi alan, Türk Musikisi Devlet Konservatuarları mezunlarından da müzik öğretmeni olarak yararlanılmaktadır.

Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde lisans düzeyinde yürütülmekte olan müzik öğretmenliği programının temel amacı liseler ve orta okullara, dolayısıyla ortaöğretim ve ilköğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirmektir. Diğer bir amacında, ilköğretim ve ortaöğretime yönelik genel müzik eğitiminin hedeflerine uygun olarak başta ders içi olmak üzere ders dışı, okul içi ve dışındaki tüm müziksel etkinlikleri verimli ve etkili bir şekilde yürütebilecek müzik öğretmenleri yetiştirmektir.

Müzik eğitimi bölümlerinde öğretim gören müzik öğretmeni adayları genel bilgi, müzik bilgisi ve öğretmenlik bilgisi olmak üzere üç alan kapsamında yetiştirilirler. Çalgı eğitimi ise bu üç alandan biri olan müzik eğitimi programının içinde yer almaktadır.

Bu kurumlarda verilmekte olan çalgı eğitimi; “bireyin çalgısal niteliklerinde ve müziksel davranışlarında kendi yaşantılarıyla yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma süreci” olarak açıklanmıştır (Bilgin, 1998:13).

“Çağdaş anlamda çalgı eğitiminin üç ana niteliği; bilimsellik, yani yapılan her işin bilimsel bir temele dayandırılması; geçerlilik, yani öğrenilen her yeni davranışın hayatta ve mesleki müziksel yaşantıda kullanılabilirliği; güzellik, yani insanın iç dünyasına yönelik estetik bir kaygı içermesidir” (Aktaran: Eskioğlu,1999).

Çalgı eğitimi bu üç niteliği taşıyan programlarla, Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinde ağırlıklı olarak işlevini sürdürmektedir.

Çalgıların seçimi ise kurumların özellikleri ve gereksinimleri doğrultusunda değişiklik göstermektedir. Çalgıların eğitim programlarında yer almaları;

- Bireysel çalgı eğitimi
- Ana dal eğitimi
- Okul çalgıları eğitimi
- Toplu çalgı eğitimi
- Çalgı toplulukları - orkestra şeklindedir.

Bu bölümlerde çalgı eğitimi çok yönlü olarak yapılmaktadır. Eğitimi yapılan çalgılar; piyano, yaylı çalgılar (keman, viyola, viyolonsel, kontrabas), nefesli çalgılar (yanflüt, blokflüt), gitar, Geleneksel Türk Halk ve Türk Sanat Müziği çalgıları (kanun, ud ve bağlama) dır.

Müzik öğretmeni adaylarına, öğretmenlik mesleğine yönelik birçok teorik ve pratik içerikli derslerin yanısıra, üç yıl “piyano eğitimi”, dört yıl ise “bireysel çalgı eğitimi” verilmektedir. Ayrıca üç dönemi kapsayan “okul çalgıları” (bağlama, gitar, blokflüt, vb.) adı altında, mesleğinde kullanmaya yönelik çalgı eğitimi içerikli ders vardır. Eğitimi verilen bu derslerin pekiştirilmesi amacıyla, YÖK/Dünya Bankası (1991:1) işbirliği ile David Dawson ve eğitimciler tarafından hazırlanan müzik öğretimi içerikli “okul deneyimi” adında iki dönemlik ve uygulamaya yönelik bir ders bulunmaktadır.

“Bir toplum çağdaş toplumların yanında yer almak istiyorsa, her alanda olduğu gibi müzik eğitimi alanında da yeni teknik ve yöntemleri algılayıp eğitimde kullanabilmelidir” (Öcalan,1995:7). Bu açıdan bakıldığında müzik eğitimi kurumlarının önemi daha iyi anlaşılabilir.

Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde verilmekte olan dört yıllık çalgı eğitiminin, kapsam ve süre bakımından müzik öğretmenliği

mesleği için bazı alanlarda eksik ve yetersiz, bazı alanlarda da gereğinden fazla olduğu müzik öğretmenlerince ya da başka çevrelerce zaman zaman öne sürülmüştür. Bu görüşlerin, müzik alanına yönelik diğer derslerin yanı sıra okutulan çalgı eğitiminde kazanılan bilgi ve becerilerin, müzik öğretmenleri tarafından ders içi ve ders dışı etkinliklerde kullanılmasında ne ölçüde doğru ve geçerli olduğu bugüne kadar herhangi bir araştırmayla doğrudan ele alınıp incelenmemiştir. Bu da eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümlerinde verilen müzik eğitiminin başarısının değerlendirilmesi için bir eksiklik sayılabilir. Bu nedenle “İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları” başlıklı bu araştırma önem taşımaktadır.

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı

Genel müzik eğitimi her bireye genel müzik kültürünü kazandırmaya yöneliktir. Bilindiği gibi genel müzik eğitimi müzik eğitiminin üç ana türünden biri olup, ilköğretim okulları ve liselerde müziksel işitme eğitimi, ses eğitimi, çalgı eğitimi, ritm eğitimi, müzik bilgisi eğitimi, müziksel beğeni eğitimi ve yaratıcılık eğitiminden oluşmaktadır.

Birey, ilköğretim kurumlarında genel müzik eğitimi almaya başlar. Bu açıdan bakıldığında ilköğretim kurumlarındaki müzik derslerinin önemlanılmaktadır. Aynı zamanda müzik dersi öğretim programının incelenmesi; müzik dersinin amaçları, beklentileri ve öğrenciye kazandırılması gereken davranışların ortaya çıkması açısından önem taşımaktadır.

1994 yılında hazırlanıp M.E.B. tarafından onaylanan ve 1995-1996 eğitim-öğretim yılından itibaren denenip geliştirilmek üzere uygulanmakta olan program, ilköğretim kurumlarının yapısı ve ilköğretim çağı çocuğunun

müziksel gelişimi göz önünde bulundurularak, aşağıdaki çizelgede belirtildiği gibi, birbirini izleyen üç aşamadan oluşmuştur;

I.Devre	II. Devre	III.Devre
I.Sınıf	IV.Sınıf	VI.Sınıf
II.Sınıf	V.Sınıf	VII.Sınıf
III.Sınıf		VIII.Sınıf

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan genel amaçlar, kısaca şöyle açıklanabilir;

Program ilköğretim çağı çocuklarının tümünün “genel müzik eğitimi” almak için gerekli müzik yeteneğine sahip görmekte ve bu bakımdan bütün ilköğretim öğrencilerini kapsamaktadır. Programda ülkemizde yaşayan belli başlı müzik türlerinin hepsine yer veren, milli birlik ve beraberliğimizi koruyan, pekiştiren ve geliştiren ortak müzik kültürü ve bunun gerektirdiği ortak bir müzik repertuarı kazandırılması esas alınmıştır.

Program, müzik dersinin müziğin her boyutuyla ele alınıp işlendiği bir ders olarak gerçekleşmesini ve böylece çocuğun bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarıyla bir bütün olarak gelişimini öngörmektedir. Programın birinci ve ikinci devreleri kültür derslerine bağlı olmakla birlikte çağdaş müzik eğitiminin bir gereği olarak aynı zamanda kendi ekseninde olacak şekilde düşünülmüş, müzik dersi ile kültür dersleri arasındaki bütünlüğün yanı sıra hayat ile müzik arasında da bütünlük sağlanmıştır.

Programda birinci derece müzik derslerinin sınıf öğretmenleri, ikinci devre müzik derslerini sınıf öğretmenleri veya müzik öğretmenleri, üçüncü devre müzik derslerinin ise müzik öğretmenlerince verilmesi esas alınmıştır.

Müzik dersinin, kültür ve diğer derslerle ilişkisinin yanısıra müzik alanının kendi özellikleri de gözetilerek, konular üniteler halinde belirlenmiş, birinci ve ikinci devrelerinde yer alan “Çevremiz, Atatürk ve Müzik” konulu ünitelere esneklik tanınmıştır.

Günümüz genel müzik eğitimi kişinin müzikle ilişkisi olan bütün bilgi ve becerileri öğrenmesine yöneliktir. Öğrencinin yaratıcılığını ortaya çıkarma, müziksel bilgi ve becerisini geliştirme, devinışsel hareketlerle eşlik etme gibi temel davranışları kazandırmayı amaçlayan müzik dersi programı aynı zamanda çalgı eğitimini de destekleyici olarak belirtmektedir.

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı genel olarak incelendiğinde, ihtiyaç ve istekler doğrultusunda hazırlandığı görülmektedir. Fakat I.devreden itibaren müzik dersi programı, müzik öğretmeni veya ağırlıklı müzik eğitimi almış sınıf öğretmeni eksikliğinden dolayı gerektirdiği gibi uygulanamamakta, çoğunlukla müzik dersi yerine kültür dersleri yapılmaktadır. Bu da müzik eğitimi almış görünen öğrencilerin daha sonraki devrelerde müzik eğitimi alanındaki gelişimini engellemekte ve programın amacına ulaşmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programında Çalgı Eğitiminin Yeri

Çalgı eğitiminin temel amacı; “her öğrenciye bir çalgı ve öğrencinin bir çalgıyı belli bir düzeyde çalmasını sağlamak, diğer yerel ve evrensel çalgıları, çalgı müziğini genel özellikleriyle tanımak, her öğrenciyi ilgi ve kabiliyetine göre değerlendirerek, müzik faaliyetlerine katılmaya isteklendirmek ve yeteneklerine göre şarkı söylemeye, çalgı çalmaya,

yaratıcı faaliyetlerde bulunmaya yönlendirmek“ şeklinde açıklanmıştır (Kalender, 1988:12).

Çalgı eğitimi, verilen bilgilerin hayata geçirilmesinde önemli bir köprü oluşturur. Öğrencinin mevcut durumdaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere kazandırılacak ve değiştirilecek olan müziksel davranışlarının pekişmesinde belki en zevkli ve öğrenciyi en iyi aktive eden yol çalgı eğitimidir.

İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programında, müzik eğitimi çerçevesinde çalgı eğitimine yönelik amaçlar şu şekilde belirtilmiştir;

- Müzik yapma, dinleme, araç ve gereçlerini tanıyabilme,
- Çalgısını temiz ve düzenli kullanabilme,
- Müzik yapma, dinleme, araç ve gereçlerini kurallarına uygun kullanabilme,
- Düzeyine uygun müzikleri çalgısıyla doğru, temiz ve anlamlı çalabilme,
- El becerisinin sınırları doğrultusunda, düzeyine uygun müziksel araç ve gereç yapabilme (M.D.Ö.P, 1994:11).

Programın “Genel Açıklamalar” bölümünde ise, çalgı ve çalgı eğitimine yönelik şu açıklamalar yer almaktadır;

- Birinci ve ikinci devrelerde, öğrenci için ülkemizde yapılması planlanan “Vurmalı Ezgi Çalgısı” ön görülmektedir. Bunun yanısıra öğrencilerin ilgileri ve çevre özellikleri de göz önünde bulundurularak diğer çocuk çalgılarının da kullanılması beklenmektedir.

- Programda, esas ve çalgı müziklerinin bir bütünlük içinde ele alınması ilke edinilmiş, şarkıların sınıf, öğretmen ve öğrenci çalgıları ile eşlikler yapılmaya elverişli olması belirtilmiştir.
- Ses değişimi (mutasyon) dönemindeki öğrencilere ses sınırlarını zorlamayan özel bir eğitimin uygulanmasının ve bu yaklaşımla daha çok çalgı ve ritm eğitimine ağırlık verilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.
- Derslerin işlenişinin kesinlikle, müzik yapma (söyleme, çalma, yaratma) ve dinleme üzerine kurulmasına dikkat edilmesi üzerinde durulmuştur (M.D.Ö.P, 1994:8-9).

Programda yer alan her üç devrede de iyi bir müzik eğitiminin çalgı ile daha verimli hale getirilebileceği savunulmuş, öğrencinin müziksel beceri ve beğenisinin artırılması yanında, öğrencinin çalma, söyleme, dinleme ve yaratma becerilerinin bütünü kullanmaya ve geliştirmeye yönelik bölümler hazırlanmıştır. Müzik dersi programının incelenmesi, ilköğretim kurumlarındaki müzik derslerinin içeriğinin anlaşılması için gereklidir ve ayrıca müzik derslerinde çalgı öğretimi ve çalgı ile eşliğin gerekliliğini anlamak açısından da önem taşımaktadır.

Birinci devreden itibaren müzik eğitiminde destekleyici unsur olarak kabul edilen çalgı eğitimi, aynı zamanda öğrencinin müziksel algılamasındaki gelişmenin ve yeteneklerini fakederek geliştirebilmesi için gerekli olan bilgileri öğrenmesinde en önemli etkenlerden biridir.

Sağlıklı ve etkili bir müzik eğitimi, başarılı bir çalgı eğitimi ile, başarılı bir çalgı eğitimi ise, derslerdeki süre yeterliliği yanında branşında yeterli bir müzik öğretmeni ile amacına ulaşabilir.

Özen'nin (1994:12) belirttiği gibi, öğrencilerin çalgı eğitiminden önemli beklentileri olduğu anlaşılmaktadır. Bu beklentiler, müzik derslerinde herkese en az bir çalgı öğretilmesi, müzik derslerinde öğrenilebilecek çalgı çeşitlerinin artırılması, okullarda çeşitli çalgı gruplarının kurulması, okullarda çeşitli çalgı çalma yarışmalarının düzenlenmesi, müzik dersinin öğrencileri daha çok doyum sağlayabileceği bireysel ve toplu müzik çalışmalarına yöneltmesi şeklinde açıklanmaktadır (Aktaran: Özen, 1994:12).

Halen uygulanmakta olan "İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı" çalgı eğitimi yönünden incelendiğinde, hiç kuşkusuz öğrenci ve eğitimcilerin beklentileri doğrultusunda hazırlanmıştır. Fakat müzik eğitimi ve çalgı eğitimi konulu tez, araştırma, kitap ve makale gibi kaynaklar incelendiğinde, ders süresinin yetersiz oluşundan dolayı çalgı eğitiminin tam anlamıyla uygulanamadığı ifade edilmektedir. Müzik dersi programında belirtilen çalgı eğitime yönelik amaçlar, okullardaki müzik eğitiminin göstermelik değil, sağlıklı bir şekilde amacına ulaşmasıyla gerçekleşebilir.

Müzik Öğretmeninin Çalgı Eğitimindeki Rolü

İnsanı sosyalleştirerek toplumun bireyi durumuna getirmek ve gelişimini sürdürmek için verilen eğitim-öğretim çabaları ister pozitif bilimlere, ister sanat eğitimine yönelik olsun, tek yönlü, tek boyutlu bir çerçeveye içine sığdırılmaz. Aksi halde çeşitli konulara ancak tek bir pencereden bakabilen, sorunlara çok yönlü çözüm önerileri getirmekten yoksun bireylerden oluşan, gelişmede ve üretimde kısır bir toplum oluşur.

Tüketiciliği değil, üreticiliği öngören bir eğitim sistemi her şeyden çok bireyin enerjisini ve enerjiyi olumlu kullanma motivesini aktif kılmayı hedefler ki, bu bireyin ve toplumun moral değerlerini korumak ve geliştirmek ile sağlanabilecek bir motivasyon türüdür.

Bu önerme, sanat eğitiminin ve tüm sanatların, ulusların evrensel dili olan müziğin eğitimini önemsemenin, ona gereken değeri vermenin önemini ortaya koyar.Çünkü müzik, bireyin ve toplumun en önemli moral değeridir.Bunu, Say'ın (1999:58) belirttiği gibi I.Dünya Savaşı sonunda yerle bir olmuş Almanya'nın en büyük yatırımını ne sanayiye, ne çevre düzenlemesine, ne de siyasi projelere değil, "sanata" ve özellikle de ilk olarak konser salonlarını açması, orkestralarını, korolarını toparlaması dolayısıyla "müzik sanatına" yapmış olduğunu hatırlatarak örnekleyebiliriz.

Bugün Avrupa ülkelerine bakıldığında, sanat eğitiminin bir kolu olan müzik eğitimi ve etkinliklerinin her boyutunun gerçekleştirildiği binlerce kurum ve kuruluş vardır. Bu sayılara Avrupa ülkeleri aile, yaşam ve okul çevrelerinde verilen müzik eğitimi sayesinde ulaşabilmiştir (Yönetken, 1995:19).

Bu bağlamda müzik eğitimi, ciddi programlarla ve müzik eğitiminin her boyutunu kapsayacak biçimde etkinleşmelidir. Bu etkinliği "öğreten-öğretilen-öğrenen" zinciri içinde görmeye çalışırsak, araştırma konumuzu bu zincirin "öğreten" halkası içinde görmek mümkün olacaktır.

Günümüz genel müzik eğitiminde, müziği bilgili, bilinçli, görgülü, duyarlı bir anlayış ve yaklaşımla zevk alarak kullanan, üreten ve tüketen kitleler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanmaktadır. O halde "öğreten", yani müzik öğretmeni bu stratejiye uygun bir öğretimi gerçekleştirme rolünü üstlenmiştir.

Fenmen'e (1991:26) göre, müzik eğitiminde temel amaç, öğrencinin müzikal gelişimini sağlamak, ön planda teknik yeteneğin değil, ifade zenginliğinin ve öğrencinin içindeki müzik duygusunun dışarıya aktarılabilmesi sağlamaktır. Öğretmenin asıl başarısı öğrencisini işte bu yolda yürütmesiyle belli olur.

Müzik öğretmenin eğitimde üstlendiği rolünü, müzik eğitiminin "çalgı eğitimi" boyutuna indirirsek şunlar söylenebilir:

Müzik öğretmeni;

- Yaygın ulusal ve evrensel çalgıları ve çalgı topluluklarını tanıtabilmeli,
- Bu çalgılardan en az birini kullanabilmeli ve kullanabilmeyi öğretebilmeli,
- Çalgı müziklerini (yerel–evrensel formları, dönemleri ve önde gelen bestecileri) öğrencinin gelişimine göre sistematik bilgiler halinde sunabilmeli,
- Öğrencinin, dinletilere dinleyici olarak görgülü ve bilgili katılımını sağlayabilmeli,
- Öğrenci dinletileri düzenleyebilmeli ve kendisi örnek dinletiler hazırlayabilmeli,
- Çalgı öğretim metod ve etüdlerini tanıttak seviyeye uygun, zevkli seçimler yapabilmeli,
- Gerekğinde kendisi amaca uygun küçük çalgı parçaları düzenleyebilmeli / yaratabilmeli,
- Ders kitaplarını geliştirici, yapıcı eleştirilerini ders kitaplarını seçen zümrelere iletebilmeli,
- Teknolojinin getirdiği yeniliklerin çalgılara yansıyan boyutunu takip edebilmeli,

- Bilgi çağı içinde olduğumuzu düşünerek ve hızla artan bilgiler içinde doğru seçimler yaparak, çalgı müziğindeki yenilikleri öğrencilerine aktarabilmelidir.

Günümüz eğitimcilerince, bulunduğu konum ve üstlendiği rol açısından bakılırsa, müzik öğretmeni müzik eğitiminin etkin bir biçimde gerçekleşmesinde önemli görevi olan kişi konumundadır (Taşdemir, Günşen, 1999:48-49). Müzik öğretmenin alanında ve çalgısındaki yeterliliği, üstlendiği görevin, yani müzik eğitiminin amacına ulaşması için gereklidir.

Problem Cümlesi

İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmalarındaki var olan durumları, çağdaş müzik eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için yeterli midir?

Alt Problemler

1. Müzik öğretmenleri piyano ve benzeri tuşlu çalgıları kullanabilme düzeylerini, çağdaş müzik eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için yeterli bulmakta mıdırlar?
2. Müzik öğretmenleri bireysel çalgılarını kullanabilme düzeylerini, çağdaş müzik eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için yeterli bulmakta mıdırlar?
3. Müzik öğretmenlerine göre İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programında çalgı eğitimine gereken yer verilmekte midir?
4. Müzik öğretmenlerine göre müzik derslerinde okutulan kitaplarda çalgı öğretimine gereken yer verilmekte midir?

5. Müzik öğretmenlerine göre okulların fiziki koşulları, çalgı öğretiminin gereğine uygun biçimde verilebilmesi için yeterli midir?
6. Müzik öğretmenleri gerektiğinde çalgı müziği için düzenlemeler yapabilmekte midirler?
7. Müzik öğretmenleri gerektiğinde çalgı müziği öğretimi için besteler yapabilmekte midirler?
8. Müzik öğretmenleri çalgı müziği ile ilgili etkinlikleri ve gelişmeleri takip edebilmekte midirler?
9. Müzik öğretmenleri çalgı müziği ile ilgili dinleti etkinliklerini ne düzeyde gerçekleştirebilmektedirler?
10. Müzik öğretmenleri müzik eğitimi programında yer alan ya da ders kitaplarında çalgı öğretimi / çalgı müziği öğretimi ile ilgili gerekli buldukları yenilik ve değişiklikleri (düzeltmeleri) ilgili mercilere (zümrelere) iletebilmekte midirler?
11. Müzik öğretmenlerine göre çalgı eğitiminde yaşanan sorunlar nelerdir?
12. Müzik öğretmenlerinin çalgı eğitiminde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Genel müzik eğitiminin tüm dallarının vazgeçilmez öğelerinden biri olan çalgı eğitimi, müzik eğitimin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal öğelerinin tümünün sergilenebildiği bir boyutunu oluşturmaktadır.

İyi bir çalgı eğitimi, hem ana çalgısını hem de ezgi ve ritm çalgıları olarak ikiye ayırabileceğimiz temel okul çalgılarını yeterli seviyede kullanabilen bir eğitimciyle başlar. Eğitimcinin bu niteliği hem öğrencinin müzik dersini daha iyi kavramasını sağlayacak ve müziğe ilgisini arttıracak, hem müzik öğretmenin en önemli çalgısı olan sesini sürekli kullanmak

zorunda kalmasını engelleyerek ses sağlığı ile ilgili problemler yaşanmasını engelleyecek hem de ses değişimi (mutasyon) dönemindeki öğrencilerin seslerini kullanırken yaşayabilecekleri olası sorunlardan uzak kalmasını sağlayacaktır.

Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarına yönelik bazı sorunların sezilmesi ile başlatılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı; müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarını saptama yoluyla, varsa olumsuzlukları ve aksaklıkları ortaya koyarak, sorunların çözümüne yardımcı olabilmek, konu ile ilgili problemlere çözüm önerileri getirmek ve yapılabilecek olan yeni araştırmalar için ışık tutan bir kaynak oluşturmaktır.

Müzik öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumları ders programları uyarınca müzik öğretmeni adaylarına üç yıl süre ile piyano eğitimi, dört yıl süre ile bireysel çalgı eğitimi verilmekte, buna dayanılarak bu programdan mezun olan müzik öğretmeni adaylarının çalgılarını kullanmada yeterli oldukları öngörülmekte / varsayılmaktadır.

Bu araştırma;

- İlköğretim kurumlarındaki müzik eğitiminin ortaya konması,
- Bu okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin eksikliklerini ve yetersiz kaldıkları noktaları belirlemesi,
- Bu konularda daha gerçekçi değerlendirmeler yapılmasına olanak sağlaması,
- Konunun gerçekteki görünümünü ortaya koyması,
- Varolan problemlerin saptanması,
- Bu problemlere yönelik çözüm önerileri getirmesi,
- Konu ile ilgili olarak yapılan ilk araştırma olması,

- Yeni araştırmalara yön verebilecek / yol açabilecek olan bir kaynak niteliği taşıması açılarından önemlidir.

Sayıtlar

Bu araştırma da;

- İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki düzeyleri yetersizdir,
- Bu alanda bir araştırma yapılmasına ihtiyaç vardır,
- Araştırmada kullanılan veri toplama teknikleri geçerli ve güvenilirlerdir,
- Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir,
- Örneklem olarak seçilen grupta yer alan bireyler gerçeği yansıtmaktadır,
- Araştırma için müzik öğretmenlerine uygulanan ankete verilen cevapların doğru olduğu sayıtlarından hareket edilmiştir.

Sınırlılıklar

- Probleme, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin üzerinde yanıt aranmıştır.
- Özel okullar araştırmanın dışında tutulmuştur.
- Bu araştırma yalnız Ankara, Bolu ve Tokat illerinde bulunan belirli ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ile sınırlıdır.

- Araştırma ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarındaki yeterlilik durumları boyutu ile sınırlı tutulmuştur.
- Amaç, varsa olumsuzlukları ve aksaklıkları ortaya koyarak, sorunların çözümüne yardımcı olabilmektir. Bu nedenle araştırma bu sınırlar içerisinde düşünölmelidir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırmada belirlenen evreni ve bu evrenden seçilen örneklem açıklanmış, ana ve alt problemlerde ele alınan değişkenlere uygun olduğu düşünülen veri toplama araçları ve problemlere yanıt olabilecek istatistiksel bulguların elde edilmesi için verilere uygulanacak analiz tekniklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma betimsel bir alan araştırmasıdır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Bolu, Tokat ve Ankara illerinde görev yapmakta olan, II. ve III. devrelerinde derse giren müzik öğretmenleri oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın eğitsel durum saptamasına yönelik betimsel boyutunda anket tekniğinden; kuramsal boyutunda kaynak tarama

teknikinden; bilir kişi görüşleri ile araştırmacının kendi eğitsel uygulama deneyimleri ve sonuçlarından yararlanılmıştır.

Anketin Geliştirilmesi ve Uygulanması

İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine uygulanan anket;

- İzin belgesi,
- Müzik öğretmenlerine yönelik ön açıklama,
- Yönerge,
- Kişisel bilgiler (istatistik çözümlelerde kullanılabileceği düşünceyi ile)
- Sorular olmak üzere beş kısımdan oluşmaktadır. Anketin bir örneği tüm kısımları ile birlikte tezin sonunda “ekler” bölümünde sunulmuştur.

Verilerin İşlenmesi ve Çözümlenmesi

Araştırmada anket formu ile elde edilen veriler sayısal verilere dönüştürülmüş ve değerlendirilmelerinde istatistiksel teknik olarak frekans ve yüzde hesaplamalarından yararlanılmıştır.

Bazı sorulardan elde edilen veriler 5'li skala (likert)* ölçeği kullanılarak ölçölmüş ve bilirkişilerin görüşlerinin alınması ile elde edilen verilerden bulgular bölümünde yararlanılmıştır.

* (5'li skala Değerleri: Tamamen Katılıyorum= 5, Büyük Ölçüde Katılıyorum= 4, Kısmen Katılıyorum= 3, Büyük Ölçüde Katılmıyorum= 2, Hiç Katılmıyorum= 1)

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada belirlenen problemin çözümine yönelik verilerin toplanması sonucu elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Bulgular ve yorumlar beş bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine uygulanan ankette bulunan kişisel bilgiler bölümüne yönelik bulgular ve yorumları yer almaktadır.

İkinci bölümde, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarını hangi amaçla kullandıklarını belirlemeye yönelik olarak hazırlanıp uygulanan anket sonuçları ile bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Üçüncü bölümde, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgı çalmak için gerekli olan teknik önbilgi ve becerilerini belirlemeye yönelik bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Dördüncü bölümde, müzik öğretmenlerinin çalgı eğitiminde karşılaştıkları problemleri belirlemeye yönelik olarak hazırlanıp uygulanan anket sonuçları ile bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Son bölümde ise, problemin çözümü için elde edilen tüm verilerin değerlendirilmesi ve çeşitli yönleriyle yorumu yer almaktadır.

Uygulanan anket sonucunda elde edilen bulgular ayrı ayrı tablolara dönüştürülmüş ve her tablo içinde ayrıca yorumlanmıştır. Bulguların yorumlanmasında, bulgular arası ilişkiler üzerinde durulmuş, dikkat çeken yönler ve özellikler belirtilmiştir.

2.1. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Bulunan Kişisel Bilgiler Bölümüne Yönelik Bulgular ve Yorumlar.

Tablo 1 :İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversiteleri belirlemeye yönelik bulgular

İstatistik	f	%
Dereceler		
Gazi Ünv. Müzik Eğt. Blm.	12	30
Abnt. İzz. Bys. Ünv. Müzik Eğt. Blm	10	25
Uludağ Ünv. Müzik Eğt. Blm	8	20
Slm. Dem. Ünv. Müzik Eğt. Blm	5	12.5
Krd. Tkn. Ünv. Müzik Eğt. Blm	3	7.5
Ege Ünv. Devlet Konservatuarı	2	5
Toplam	40	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, % 30 oranında müzik öğretmeni Gazi Ünv. Müzik Eğitimi Bölümünden, % 25’i Abnt. İzz. Bys. Ünv. Müzik Eğitimi Bölümünden, % 20’si Uludağ Ünv. Müzik Eğitimi Bölümünden, % 12.5’i Slm. Dem. Ünv. Müzik Eğitimi Bölümünden, % 7.5’i Krd. Tkn. Ünv. Müzik Eğitimi Bölümünden, % 5’i ise Ege Ünv. Devlet Konservatuarı Bölümünden mezun olduklarını belirtmişlerdir

Tablo 2 :Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları yüksek lisans programını belirlemeye yönelik bulgular

Dereceler	İstatistik	f	%
Yüksek lisans mezunuyum		2	5
Yüksek lisans öğrencisiyim		4	10
Yüksek lisans mezunu değilim		34	85
Toplam		40	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %5’i yüksek lisans mezunu, %10’u yüksek lisans öğrencisi, %85’i ise yüksek lisans mezunu olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 3 :Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları piyano eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular

Dereceler	İstatistik	f	%
6 Dönem		8	20
8 Dönem		27	67.5
4 Dönem		5	12.5
Toplam		40	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %20’si 6 dönem piyano eğitimi aldığını, %67.5’i 8 dönem piyano eğitimi aldığını, %12.5’i ise 4 dönem piyano eğitimi aldığını belirtmişlerdir.

Tablo 4 :Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversitede almış oldukları ana çalgı eğitiminde dönem sayılarını belirlemeye yönelik bulgular

Dereceler	İstatistik	f	%
8 Dönem		36	90
6 Dönem		4	10
Toplam		40	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %36’sı 8 dönem ana çalgı eğitimi aldığını, %10’u ise 6 dönem ana çalgı eğitimi aldığını belirtmişlerdir.

Tablo 5 :Müzik öğretmenlerinin öğrenim gördükleri diğer sınıf çalgılarını belirlemeye yönelik bulgular

Dereceler	İstatistik	f	%
Bağlama		20	50
Blokflüt		15	37.5
Gitar		5	12.5
Toplam		40	100

Tablo 5’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin ana çalgıları dışında % 20’si bağlama, %37.5’i blokflüt ve %12.5’i ise gitar eğitimi aldığını belirtmişlerdir.

Tablo 6 :Müzik öğretmenlerinin hizmet sürelerini belirlemeye yönelik bulgular

Dereceler	İstatistik	f	%
1-5 yıl		32	80
6-10 yıl		8	20
Toplam		40	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %80’i 1-5 yıl arası görevde bulunduğunu, %20’si ise 6-10 yıl arası müzik öğretmenliği görevinde bulduklarını belirtmişlerdir.

2.2. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Hangi Amaçla Kullandıklarını Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumlar.

Tablo 7 :İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin “ Mezun olduğum okulda almış olduğum ana çalgı eğitimi doğrultusunda, çalgımı sınıf çalgısı olarak kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılıyorum		8	20
Kısmen Katılıyorum		4	10
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		28	70
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 7’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri, mezun oldukları okullarda almış oldukları çalgı eğitimini sınıf çalgısı olarak kullanabilmeyi

belirlemeye yönelik soruyu % 20 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %10 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %70 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Tamamen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını mezun oldukları okullarda almış oldukları çalgı eğitimi doğrultusunda sınıf çalgısı olarak kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 8 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımdan şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılıyorum		10	25
Kısmen Katılıyorum		5	12.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		25	67.5
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri, çalgılarından şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmeyi belirlemeye yönelik soruyu % 25 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %12.5 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %67.5 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Tamamen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede kullanamadıklarını

belirtmişlerdir. % 37.5 oranında müzik öğretmeni ise şarkı öğretimi ve şarkıya eşlik etmede çalgılarını kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 9 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		5	12.5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		20	50
Kısmen Katılıyorum		15	37.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		–	–
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanabilme görüşünü % 12.5 oranında müzik öğretmeni “Tamamen Katılıyorum” , %50 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %37.5 oranında ise “Kısmen Katılıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını konser, gösteri ve koro gibi ders dışı etkinliklerde kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 10 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı dinleti çalgısı olarak kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		6	15
Büyük Ölçüde Katılıyorum		2	5
Kısmen Katılıyorum		-	-
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		32	80
Hiç Katılmıyorum		-	-
Toplam		40	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin çalgısını dinleti çalgısı olarak kullanabilme görüşünü %15 oranında müzik öğretmeni “Tamamen Katılıyorum”, %5 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum”, %80 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Kısmen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını dinleti çalgısı olarak kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Az oranda müzik öğretmeni çalgısını dinleti çalgısı olarak kullanabildiğini belirtmişlerdir.

2.3. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Çalmak İçin Gerekli Olan Teknik Önbilgi ve Becerilerini Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumlar.

Tablo 11 : Müzik öğretmenlerinin “Çalgı çalmak için gerekli olan teknik bilgi ve becerilere sahibim” görüşüne katılma dereceleri.

Tablo 8 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımdan şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmekteyim” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılıyorum		10	25
Kısmen Katılıyorum		5	12.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		25	67.5
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 8’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri, çalgılarından şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmeyi belirlemeye yönelik soruyu % 25 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %12.5 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %67.5 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Tamamen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede kullanamadıklarını belirtmişlerdir. % 37.5 oranında müzik öğretmeni ise şarkı öğretimi ve şarkıya eşlik etmede çalgılarını kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 9 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		5	12.5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		20	50
Kısmen Katılıyorum		15	37.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		-	-
Hiç Katılmıyorum		-	-
Toplam		40	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanabilme görüşünü % 12.5 oranında müzik öğretmeni “Tamamen Katılıyorum” , %50 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %37.5 oranında ise “Kısmen Katılıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını konser, gösteri ve koro gibi ders dışı etkinliklerde kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 10 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımı dinleti çalgısı olarak kullanabilmekteyim ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		6	15
Büyük Ölçüde Katılıyorum		2	5
Kısmen Katılıyorum		-	-
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		32	80
Hiç Katılmıyorum		-	-

Toplam	40	100
--------	----	-----

Tablo 10’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin çalgısını dinleti çalgısı olarak kullanabilme görüşünü %15 oranında müzik öğretmeni “Tamamen Katılıyorum”, %5 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum”, %80 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Kısmen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgılarını dinleti çalgısı olarak kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Az oranda müzik öğretmeni çalgısını dinleti çalgısı olarak kullanabildiğini belirtmişlerdir.

2.3. İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Çalmak İçin Gerekli Olan Teknik Önbilgi ve Becerilerini Belirlemeye Yönelik Bulgular ve Yorumlar.

Tablo 11 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgı çalmak için gerekli olan teknik bilgi ve becerilere sahibim” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		3	7.5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		10	25
Kısmen Katılıyorum		27	67.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		–	–
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri çalgı çalmak için gerekli olan teknik bilgi ve beceri ile ilgili soruyu % 25 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %67.5 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %7.5 oranında ise “Tamamen Katılıyorum” “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin %92.5 oranında çoğunluğu, çalgı çalmak için gerekli olan teknik ön bilgi ve beceriye sahip olduklarını belirtmişlerdir. Az oranda müzik öğretmeni kendisini teknik bilgi beceri açısından yetersiz gördüğünü belirtmişlerdir.

Tablo 12 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve becerilerim yeterlidir” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		2	5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		18	45
Kısmen Katılıyorum		16	40
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		4	10
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 12’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve becerileri ile ilgili soruyu % 5 oranında “Tamamen Katılıyorum” % 45 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %40 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %10 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Hiç Katılmıyorum” seçeneğinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve beceriye sahip olduklarını belirtmiş, %10 oranında müzik öğretmeni ise kendisinin çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve beceri açısından yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 13 : Müzik öğretmenlerinin “Çalgımda, eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını yorumlamak için gerekli olan ön bilgi ve beceri açısından yeterliyim” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		6	15
Büyük Ölçüde Katılıyorum		29	72.5
Kısmen Katılıyorum		5	12.5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		–	–
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 13’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri çalgısıyla eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını yorumlamak için gerekli olan ön bilgi ve beceri ile ilgili soruyu %15 oranında “Tamamen Katılıyorum” % 72.5 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , %12.5 oranında ise “Kısmen Katılıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgısıyla eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını

yorumlamak için gerekli olan önbilgi ve beceriye sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 14 :Müzik öğretmenlerinin “Çalgımda, eğitsel amaçlı yaratılar oluşturmak (kompozisyon ve besteleme çalışmaları) için gerekli olan ön bilgi ve beceriye sahibim” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılıyorum		4	10
Kısmen Katılıyorum		4	10
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		32	80
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 14’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri çalgısıyla eğitsel amaçlı yaratılar oluşturmak için gerekli olan önbilgi ve beceri ile ilgili soruyu %10 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum” , % 10 oranında “Kısmen Katılıyorum” , %32 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Tamamen Katılıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşıldığı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, çalgısında eğitsel amaçlı yaratılar oluşturmak için gerekli olan ön bilgi ve beceriye sahip olmadıklarını belirtmiş, sadece %20 oranında müzik öğretmeni kendilerini yeterli gördüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 15 :İlköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin çalgılarına ilişkin genel beklentileri hakkında belirttikleri görüşler, sorunlar ve dereceleri.

Bulgulardan anlaşılacağı gibi, müzik öğretmenlerinin tamamı, ilköğretim kurumları müzik dersi öğretim programında çalgı eğitimine verilen yerin yeterli ve açık olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 19 :Müzik öğretmenlerinin “Okulumda amacına uygun çalgı eksikliği problemi vardır ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		32	80
Büyük Ölçüde Katılıyorum		2	5
Kısmen Katılıyorum		2	5
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		4	10
Hiç Katılmıyorum		–	–
Toplam		40	100

Tablo 19’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri, Okullardaki amacına uygun çalgı eksikliği problemi ile ilgili soruyu % 80 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %5 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum”, %, %5 oranında “Kısmen Katılıyorum”, %10 oranında ise “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır.“Hiç Katılmıyorum” seçeneğinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşılacağı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, görev yaptıkları okullarda amacına uygun çalgı eksikliği problemi bulunduğunu belirtmiş,az oranda müzik öğretmeni amacına uygun çalgı sayısının yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 20 :Müzik öğretmenlerinin “Okulumda müzik dersi için gerekli olan müzik dersliği bulunmamaktadır ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		35	87.5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		4	10
Kısmen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		–	–
Hiç Katılmıyorum		1	2.5
Toplam		40	100

Tablo 20’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenleri, Okullardaki müzik dersi için gerekli olan müzik dersliğinin yeterliliğine yönelik soruyu % 87.5 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %10 oranında “Büyük Ölçüde Katılıyorum”, %2.5 oranında ise “Hiç Katılmıyorum” şeklinde cevaplamışlardır. “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Kısmen Katılıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşılacağı gibi, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, görev yaptıkları okullardaki müzik dersliklerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 21 : Müzik öğretmenlerinin “Haftalık müzik dersi süresi almış olduğum çalgı eğitimini uygulamak için yeterli değildir ” görüşüne katılma dereceleri.

Dereceler	İstatistik	f	%
Tamamen Katılıyorum		39	97.5
Büyük Ölçüde Katılıyorum		1	2.5
Kısmen Katılıyorum		–	–
Büyük Ölçüde Katılmıyorum		–	–

Hiç Katılmıyorum	–	–
Toplam	40	100

Tablo 21’de görüldüğü gibi, haftalık müzik dersi süresinin çalgı eğitimini uygulamak için yeterli olup olmadığına yönelik soruyu %97.5 oranında müzik öğretmeni “Tamamen Katılıyorum”, %2.5 oranında müzik öğretmeni ise “Büyük Ölçüde Katılıyorum” şeklinde cevaplamıştır. “Kısmen Katılıyorum”, “Büyük Ölçüde Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” seçeneklerinde görüş belirten yoktur.

Bulgulardan anlaşılacağı gibi, müzik öğretmenlerinin tamamı, haftalık müzik dersi süresinin almış oldukları çalgı eğitimini uygulamak için yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 22 : Ankete katılan müzik öğretmenlerinin II. bölüm ile ilgili eklemek istedikleri görüş, eleştiri, öneri ve sorunlar ile dereceleri ve yorumları.

Başkaca belirtilen görüş, eleştiri, öneri ve sorunlar	İstatistik	f	%
İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programını kesinlikle yetersiz buluyorum.Çünkü program öğrencinin seviyesinin üstünde hazırlanmış.		12	30
I. ve II. Kademeye de müzik öğretmenleri girmeli veya en azından bu kademelere giren sınıf öğretmenlerine müzik dersi eğitimi verilmelidir.		10	25
Okulumda çalgı eksikliği değil çalgı yokluğu problemi var.Hiçbir çalgı yok.Bu sorunu öğrencilerin çalgılarından faydalanarak çözmeye çalışıyorum.		8	20
Müzik dersine, görev yaptığım okulun idarecileri tarafından gereksiz ders olarak bakılıyor ve maddi imkanlar verilmiyor.		5	12.5
II. kademedeki müzik dersleri seçmeli ve haftada en az 2 saat olmalıdır.		3	7.5
Başka belirtmek istediğim herhangi bir görüş, eleştiri, öneri veya sorun yoktur.		2	5
Toplam		40	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi ankete katılan müzik öğretmenlerinin %30’u İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programını yetersiz bulduklarını belirtmektedir.III. kademedeki öğrencilerin müzik bilgisi olduğu düşünülerek hazırlanan programın aslında gerçekleri yansıtmadığını, I. ve II. kademedeki öğrencilere müzik bilgisi verilmediği ve programın öğrencinin seviyesinin üstünde olduğu savunulmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin %25’i I. ve II. kademedeki müzik derslerine de müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiğini, eğer böyle bir imkan yoksa en azından sınıf öğretmenlerine daha kapsamlı müzik dersi eğitimi verilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Müzik öğretmenlerinin %20’i görev yaptıkları okullarda hiçbir çalgının bulunmadığını, çalgı eksikliğini öğrencilerin sahip oldukları çalgılardan faydalanarak gidermeye çalıştıklarını belirtmektedir.

% 12.5 oranında müzik öğretmeni görev yaptıkları okulların idarecilerinin müzik dersine gereksiz baktığını ve maddi olanakları kısıtladıklarını, bunlarında müzik dersini ve öğretimini olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir.

Müzik öğretmenlerinin %7.5 oranı ise III. Kademedeki müzik derslerinin de seçmeli ve haftada en az 2 saat olması gerektiğini belirtmektedirler.%5 oranında müzik öğretmeni ise bu bölümle ilgili herhangi bir açıklama belirtmemiştir.

2.5. Elde Edilen Tüm Verilerin Değerlendirilmesi ve Çeşitli Yönleriyle Yorumu.

İlköğretim kurumlarında görevli müzik öğretmenlerine uygulanan anketin bulgularına göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kendilerini

teknik açıdan yeterli bulduklarını, fakat bazı durumlarda çalgılarını gerektiği gibi kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Gerek ortam, gerek süre, gerekse araç-gereç yetersizliğinden dolayı derslerin amacına uygun şekilde işlenemediği de belirtilmektedir. Ortam ve süre açısından müzik öğretmenlerinin herhangi bir çözüm yetkisi bulunmadığı, sadece çalgı eksikliğinin yardımcı çalgılarla çözülmeye çalışıldığı da öğretmenler tarafından belirtilen görüşler arasındadır.

Bulgulardan anlaşılacağı gibi, müzik öğretmenleri çalgılarını müzik eğitiminin gerektirdiği şekilde kullanamamaktadırlar. Bu eksiklik hem müzik eğitimini hem de çalgı eğitimini olumsuz yönde etkilemektedir. Tespit edilen sorunların giderilmesi için sunulan öneriler ilgili bölümde yer almaktadır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın önceki bölümlerinde çeşitli tekniklerle elde edilip sergilenmiş olan bulgu ve yorumlara dayanılarak varılan sonuçlar ile bunlara ilişkin tartışmalar ve oluşturulan öneriler yer almaktadır.

Sonuçlar

İlköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarını saptamak amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen bulgulardan “müzik öğretmenlerinin çalgılarını gerektiği şekilde kullanamadıkları” ortaya çıkmaktadır.

İlköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarının belirlenmesine yönelik uygulanan anket sonuçlarının genelinde ortak görüşler elde edilmiştir.

Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük bölümü ;

- Mezun oldukları okulda almış oldukları ana çalgı eğitimi doğrultusunda, çalgısını sınıf çalgısı olarak kullanamamakta olduğunu,
- Çalgılarını şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede kullanamadıklarını,

- Çalgılarını genellikle konser, gösteri ve koro gibi ders dışı etkinliklerde kullanabildiklerini, sınıf içinde dinleti çalgısı olarak kullanamadıklarını,
- Çalgısıyla eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını yorumlamak ve eğitsel amaçlı yaratılar oluşturmak için gerekli olan ön bilgi ve beceriye sahip olduklarını,
- Mezun olduktan sonra uzun süre çalgısını çalışmadığı için sınıf içinde kullanamadığını,
- Çalgısından gerektiği kadar faydalanamadığını, genellikle dersi anlatırken ana çalgısını değil, yardımcı çalgısını veya org kullandığını,
- Kendisine ait bir çalgısı olmadığı için derslere çalgısıyla eşlik edemediğini,
- Mezun oldukları okullarda almış oldukları eşlik, besteleme / düzenleme teknikleri ağırlıklı eğitiminin yetersiz olduğunu,
- İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programında çalgı eğitimine gerektiği kadar yer verilmediğini,
- Görev yaptıkları okullarda amacına uygun çalgıların ve müzik dersi için gerekli olan sınıfların yetersiz olduğunu,
- Haftalık müzik dersi süresinin çalgı eğitiminin uygulanması için yeterli olmadığı,
- I. ve II. kademeye de müzik öğretmenlerinin girmesi veya en azından bu kademelere giren sınıf öğretmenlerine müzik dersi eğitimi verilmesi ve II. kademedeki müzik derslerinin seçmeli ve haftada en az 2 saat olması gerektiğini belirtilmektedir.

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanılarak şu öneriler getirilebilir;

1. İlköğretim kurumlarında görevli müzik öğretmeni çalgısını konser ve gösteri gibi ders dışı etkinliklere değil, aynı derecede ders içindeki konularda ve dinleti amaçlı olarak da kullanabilmelidir.
2. Öğretmenin kendisine ait ana çalgısı bulunmalı, eğer ana çalgısı yoksa bağlama, gitar, blokflüt vb. yardımcı çalgısı olmalı ve bunlardan en az birini iyi derecede kullanabilmelidir.
3. Müzik öğretmenleri klavyeli bir çalgıyı kullanabilmelidir.
4. Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde verilmekte olan çalgı eğitimi, müzik öğretmenin görevine başladığında rahatlıkla kullanabileceği bir çalgıya yönelik olmalıdır.
5. Öğrencinin seviyesinin üstünde olan ilköğretim kurumları müzik dersi öğretim programının kapsamı ve içeriği öğrencilerin düzeyine uygun olarak hazırlanmalıdır.
6. Hazırlanacak olan öğretim programında, kullanılacak olan çalgılar ve bu çalgılara ilişkin metotlar net bir şekilde belirtilmelidir.
7. Müzik öğretmenlerinin beklentileri doğrultusunda, müzik dersinden ve çalgı eğitiminden beklenenlerin gerçekleşebilmesi için yetersiz görülen müzik ders araç ve gereçleri temin edilerek, derslerin müzik odasında yapılması verimi daha da arttıracaktır.
8. Milli Eğitim Bakanlığı ve okul yöneticileri etkili bir müzik dersi için gerekli olan müzik dersliği ve araç-gereç imkanlarını öğretmenlere sunabilmelidir.
9. Türk Müziği Konservatuarı mezunu müzik öğretmenlerinin eşlik yapamama problemlerinden dolayı ilköğretim kurumlarında görevli müzik öğretmenlerinin eğitim fakültesi çıkışlı olması gereklidir.
10. İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programında çalgı eğitimine verilen yer daha açık ve kapsamlı olmalı, çalgı eğitimine yönelik amaçlar daha da geliştirilmelidir.
11. Müzik eğitimi, ilköğretim kurumlarının ilk devresinden itibaren etkili ve sistemli bir hale getirilmelidir.

12. Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde verilmekte olan kompozisyon / besteleme ve eşlik derslerinin içeriği müzik öğretmenlerinin mesleklerinde kullanabilecekleri şekilde olmalıdır.
13. Çalgı çalmak, müziği teoriden uygulamaya, pratiğe geçirmek demektir. Bunun doğrultusunda müzik öğretmenlerinin görüşlerine paralel olarak, derslerde çok gerekli olmayan bilgiler yerine, uygulamaya ve çalgı eğitimini yönelik programlar ve kitaplar hazırlanmalıdır.
14. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müzik eğitimi programı ve yöntemleri incelenerek, daha etkili bir müzik eğitimi programı hazırlanmalı ve bu program içinde çalgı eğitimine gerekli önem verilmelidir.
15. Branşına hakim müzik öğretmenlerinin yetişebilmesi için ilki 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin sayıları ve eğitim kalitesi arttırılmalıdır.
16. Çalgı destekli müzik eğitimi ya da çalgıyla müzik eğitimi, öğrencileri daha fazla müzik çalışmalarına çekeceği için öğretim programında çalgı ve çalgı eğitimi için gerekli yer ayrılmalıdır.
17. Milli Eğitim Bakanlığı en kısa sürede okullardaki müzik derslikleri ve çalgı problemini uzun vadeli olarak çözmelidir.
18. Üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinde müzik dersleri ve çalgı öğretim programı sorunlarının yetkili kişiler tarafından tekrar incelenmesi gerekli ve yararlı görülmektedir.

KAYNAKÇA

BİLGİN, Selçuk. (1998). İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

DAWSON, David. (1996). **Öğretmen Eğitimi: Müzik Öğretimi**. (YÖK / Dünya Bankası, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi). Ankara: Deneme Basımı (YÖK).

ERTÜRK, Selahattin. (1986). **Eğitimde Program Geliştirme** (5. Basım), Ankara: Yelkentepe Yayınları.

ESKİOĞLU, İtir. (1999). Türkiye'deki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında J. S. Bach'ın Envansiyonlarına Analitik Yaklaşımın Bir Piyano Öğretim Modeli Geliştirilmesinde Kullanımı. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

FENMEN, Mithat. (1991). **Müzikçinin Elkitabı**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

GÖRGÜNAY, Nurcan. (1994). İlköğretim Okullarında Müzik Eğitiminin Etkililiği. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

GÜLER, Ali. (1997). **Eğitim Tarihi ve Sosyal Temelleri**. Bolu: AİBÜ Basımevi.

KALENDER, Necdet. (1998). Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Sorunları. Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

M.D.Ö.P. (1994). **İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı**. Ankara: MEB Basımevi.

- OZANKAYA, Özer. (1979). **Toplumbilimine Giriş**. Ankara: S.B.F Basın ve Yayın Yüksek Okulu Basımevi.
- ÖCALAN, Öcal. (1995). Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Eğitiminin Sorunlarının İncelenmesi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÖZEN, Mansur. (1994). Ankara'daki İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Genel Müzik Eğitiminden Beklentileri. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÖZEN, Nuray. (1999). *Okullardaki Çalgı Eğitiminde Öğretmenin Rolü*. **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 19 (3), 105-106-107-108.
- ÖZEN, Nuray. (1995). *Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitiminin Önemi*. **Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi**, (18), 32.
- SAY, Fazıl. (1999). **Uçak Notları**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SEZGİNER, Necdet ve başk. (1990). *Müzik Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir?* F. OĞUZKAN (Haz.), **Müzik Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 219-224.
- SÜER, Rıdvan ve başk. (1993). *Müzik Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi* F. OĞUZKAN (Haz.), **Müzik Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 179-197.
- TAŞDEMİR, Mehmet ve A. GÜNŞEN. (1999). **Eğitim Öğretim İlkeleri: Öğretmen El Kitabı**. Ankara: Ocak Yayınları.
- UÇAN, Ali ve başk. (1993). *Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış*. A. SAY (haz.), **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 115-131.
- UÇAN, Ali. (1994). **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

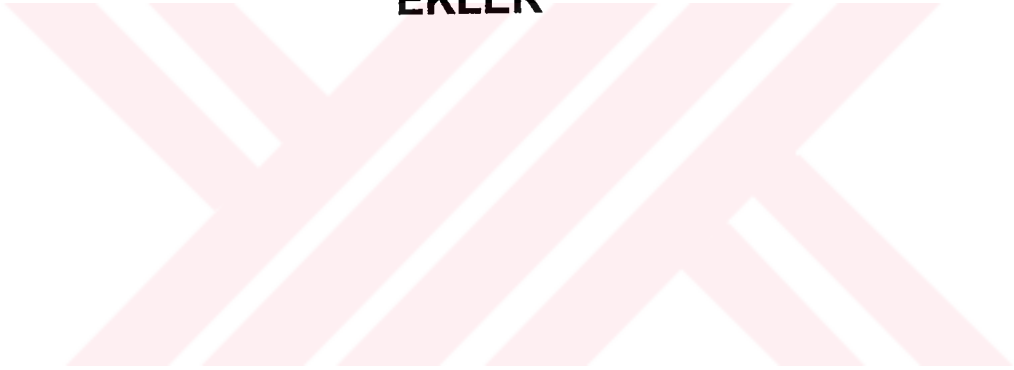
UÇAN, Ali. (1997). **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, (Genişletilmiş İkinci Basım).

ÜNAL, Sadettin ve başk. (1993). *Müzik Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir?* F. OĞUZKAN (Haz.), **Müzik Öğretimi ve Sorunları**. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 240-244.

YÖNETKEN, Halil Bedii ve başk. (1993). *Türkiye de Müzik Eğitiminin Önemi*. A. SAY (Haz.), **Müzik Eğitimi**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 17-20.

EKLER

**İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPMAKTA
OLAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÇALGILARINI
KULLANMADAKİ YETERLİLİK DURUMLARI**

ANKET

GÖKHAN ÖZTÜRK

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ESTİTÜSÜ**

ANKARA 2001

İzin Belgesi

“İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları” başlıklı yüksek lisans tezim için gerekli olan bazı bilgiler, ilköğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine uygulanan bu anket ile elde edilecektir. Anket sorularını yanıtlamak yaklaşık 20 dakika almaktadır. Müzik öğretmenlerinin ankete katılımı gönüllüdür ve istediklerinde bu katılımlarını sona erdirmeye hakları vardır. Yanıtlayıcılara ait her türlü kişisel bilgi gizli tutulacak, hiçbir zaman elde edilen veriler ile kişiler ya da okullar arasında bir bağlantı kurulmayacak ve araştırma tamamlandığında yanıtlar yok edilecektir.

Araştırma ile ilgili sorularınız, eleştirileriniz ve önerileriniz varsa lütfen aşağıdaki adrese yazınız. Yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Adres: Yeşilirmak mahallesi Mehmetçik sokak Genç apt. No: 4/8
Tlf : 0.356.214.66.13 Merkez / TOKAT

Onay;

Yukarıdaki metni okudum ve Gökhan ÖZTÜRK’ün ilimizde bulunan müzik öğretmenlerine söz konusu anketi uygulamasına izin veriyorum.

Okulun Adı

Okul Müdürü

İmza

Ön Açıklama

Değerli müzik öğretmeni;

Bu anket, müzik derslerinde çalgınızı kullanma durumunuz ile çalgı eğitiminde karşılaştığınız problemleri ve sunacağınız çözüm önerilerini saptamak amacı ile hazırlanmıştır. Elde edilecek bilgiler “İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını kullanmadaki Yeterlilik Durumları” başlıklı yüksek lisans tezinde kullanılacaktır.

Anket üzerinde ad ve soyadınızı belirtme zorunluluğunuz yoktur. Elde edilecek veriler yalnız bu araştırma için kullanılacak, kişisel bilgiler gizli tutulacak ve araştırma bittiğinde yanıtlar yok edilecektir.

Anketin amacına ulaşması ve araştırmanın gerçekçi verilere dayandırılması bakımından, soruların içtenlikle ve eksiksiz yanıtlanması beklenmektedir.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

Gökhan ÖZTÜRK

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Yönerge

Araştırma için hazırlanan bu ankette kişisel bilgiler ve iki bölümden oluşan çoktan seçmeli soru tipleri bulunmaktadır. I. bölümdeki sorular toplam 9 sorudan oluşmuş ve içeriklerine göre kendi arasında üç bölüme ayrılmıştır. II. bölümde ise 6 soru bulunmaktadır. Seçeneklere katılma derecenize göre () içine (X) işareti koyunuz.

() Tamamen katılıyorum

() Büyük ölçüde katılıyorum

() Kısmen katılıyorum

() Büyük ölçüde katılmıyorum

() Hiç katılmıyorum

Kişisel Bilgiler

Çalıştığınız okulun adı ve bulunduğu il:

.....

Mezun olduğunuz üniversite ve mezuniyet yılınız:

.....

Mezun olduğunuz yüksek lisans programı ve mezuniyet yılınız:

.....

Mezun olduğunuz üniversitede almış olduğunuz piyano eğitiminizde dönem sayısı:

.....

Mezun olduğunuz üniversitede almış olduğunuz ana çalgı eğitiminizde dönem sayısı (çalgınızı belirtiniz):

.....

Öğrenim gördüğünüz diğer sınıf çalgıları ve öğrenim süreniz.(Gitar, bağlama, blokflüt, mandolin vb.)

.....

Kaç yıldır müzik öğretmenliği yapıyorsunuz?

1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 15-20 yıl 20 yıl üzeri

I. BÖLÜM

Yönergede belirtildiği üzere bu bölümdeki sorular verilen ifade ile ne ölçüde hem fikir olduğunuzu saptamak üzere hazırlanmıştır. Katılma derecenize göre seçeneklerden uygun olanı () içine (x) işareti koyarak belirtiniz.

I – Bu bölümdeki sorular çalgınızı hangi amaçla kullandığınızı belirlemeye yöneliktir.

1- Mezun olduğum okulda almış olduğum ana çalgı eğitimi doğrultusunda, çalgımı sınıf çalgısı olarak kullanabilmekteyim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

2- Çalgımdan şarkı öğretiminde ve şarkıya eşlik etmede faydalanabilmekteyim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

3- Çalgımı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanabilmekteyim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

4- Çalgımı dinleti çalgısı olarak kullanabilmekteyim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

II - Bu bölümdeki sorular edindiğiniz çalgı çalma teknik, ön bilgi ve becerilerinizi belirlemeye yöneliktir.

5- Çalgı çalmak için gerekli olan teknik bilgi ve becerilere sahibim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

6- Çalgı çalmanın gerektirdiği müzikal bilgi ve becerilerim yeterlidir,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

7- Çalgımda, eğitim amaçlı olarak yazılmış eser, etüd ve okul parçalarını yorumlamak için gerekli olan ön bilgi ve beceri açısından yeterliyim,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

II. BÖLÜM

Yönergede belirtildiği üzere 6 sorudan oluşan bu bölüm çalgı eğitiminde karşılaştığınız problemlerin belirlenmesine yönelik hazırlanmıştır. İfadeler ile ne ölçüde hem fikir olduğunuzu saptamak için katılma derecenize göre seçeneklerden uygun olanı () içine (x) işareti koyarak belirtiniz.

10- Mezun olduğum okulda aldığım eşlik eğitiminin yetersizliği derslerde eşlik yapamama problemi yaratmaktadır,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

11- Mezun olduğum okulda almış olduğum besteleme / düzenleme teknikleri ağırlıklı eğitim yetersiz olduğundan bu çalışmalarını çalgıma yansıtamamaktayım,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

12- İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı'nda çalgı eğitimine verilen yer yeterli ve açık değildir,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

13- Okulumda amacına uygun çalgı eksikliği problemi vardır,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

14- Okulumda müzik dersi için gerekli olan müzik dersliği bulunmamaktadır,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

15- Haftalık müzik dersi süresi almış olduğum çalgı eğitimini uygulamak için yeterli değildir,

- Tamamen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılıyorum
- Kısmen katılıyorum
- Büyük ölçüde katılmıyorum
- Hiç katılmıyorum

Değerli müzik öğretmeni;

II. bölüm ile ilgili eklemek istediğiniz görüş, eleştiri, öneri ve sorunlarınız varsa alttaki boşluğu ve sayfanın arkasını kullanabilirsiniz.

Teşekkürler.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

SAYI : B.30.2.GOÜ.0.36.00.00 / 268
KONU: Okut. Gökhan ÖZTÜRK

Tokat .22/09/ 2000

İLGİLİ MAKAMA

Okutman Gökhan ÖZTÜRK Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalı' ında görev yapmaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof .Dr. Kemal ESENGÜN
Dekan v

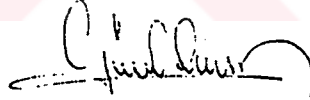
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
TOKAT

G.O.P Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğretim elemanı olarak görev yapmaktayım. Tokat Merkez ilçe sınırları içindeki kurumunuza bağlı bulunan ilköğretim okullarındaki müzik öğretmenlerine " İlköğretim kurumlarındaki müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilikleri " konulu tezim ile ilgili olarak anket uygulamak istiyorum.

Bilgilerinize arz ederim.

29.09.2000

Gökhan ÖZTÜRK

ADRES :
GOP Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
TOKAT

Tel : 212 17 48 – 214 66 13

EL KALEM	
LÜK	
AMA	
FTİŞ	
LTÜR	
İK HİZM	
GİSAYAR/İLSİS	
RETAL HİZ. ve SOS. İŞL	
METİN/OKUL ÖNİ	
İLİK İŞL	
AKLIK ve YAY. EÖT.	
İSLAR ve YURTLAR	
L ÖĞRETİM KURUMLARI	
İTİSTİK	
AAI	
İASEBE	
EMETLİK	
İYAT	
İ EĞİTİM VAKFI	
EÖT. KEM. ARŞ	
İS. SUNMA	

1:23/09/2000 SAYI: 1520-1

YLOL 2000

15201

T.C.
BOLU VALİLİĞİ
MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : B.08.4.MEM.4.14.00.02.070/ 8524
KONU : Anket Uygulaması

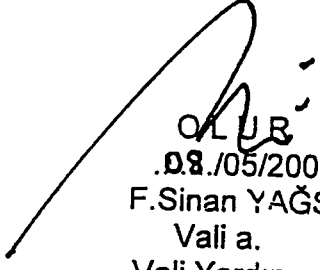
VALİLİK MAKAMINA
BOLU

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi Gökhan ÖZTÜRK, 08.05.2001 tarihli dilekçesinde, "İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları" başlıklı tezi için gerekli olan bilgileri almak üzere ilimiz İlköğretim Okullarında görev yapan müzik öğretmenlerine bir anket uygulamak istediğini belirtmektedir.

Ekli anketin Gökhan ÖZTÜRK tarafından ilimiz İlköğretim Okulları Müzik öğretmenlerine uygulanmasında Müdürlüğümüzce bir sakınca görülmemektedir. Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Mustafa TOKER
Milli Eğitim Müdür V.

OLUR
08./05/2001
F.Sinan YAĞSAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ